

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA PRÁVA

Právní úprava živnostenského podnikání v ČR
Legislation of Commercial Activities in the Czech Republic

Študent: Bc. Silvia Kačmárová
Vedúci diplomovej práce: Mgr. Michal Koziel

Ostrava 2014

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra práva

Zadání diplomové práce

Student: **Bc. Silvia Kačmárová**
Studijní program: N6208 Ekonomika a management
Studijní obor: 6208T011 Ekonomika a právo v podnikání
Téma: **Právní úprava živnostenského podnikání v ČR**
Legislation of Commercial Activities in the Czech Republic

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Náhled do historie a vymezení pojmu živnosti a pojmů souvisejících
 3. Živnostenské oprávnění
 4. Přehled legislativy vybraných států v oblasti živnostenského podnikání
 5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků diplomové práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

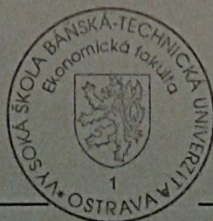
HORIZNKOVÁ, Eva. *Živnostenský zákon v praxi 2010/2011*. 8. vyd. Olomouc: ANAG, 2010. 344 s. ISBN 978-80-7263-615-0.
SRPOVÁ, Jitka et al. *Základy podnikání*. Praha: Grada Publishing, a.s., 2010. 432 s. ISBN 978-80-247-3339-5.
SYNEK, Miloslav et al. *Manažerská ekonomika*. 5. vyd. Praha: Grada Publishing, a.s., 2011. 480 s. ISBN 978-80-247-3494-1.

Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí diplomové práce: **Mgr. Michal Koziel**

Datum zadání: 22.11.2013

Datum odevzdání: 25.04.2014

JUDr. Bohuslav Halfar
vedoucí katedry

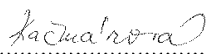
prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Čestné prehlásenie

Čestne prehlasujem, že diplomovú prácu na tému „Právna úprava živnostenského podnikania v ČR“ som vypracovala samostatne na základe vlastných teoretických poznatkov, konzultácií a štúdiá odbornej literatúry, ktorej prehľad je uvedený v zozname použitej literatúry.

V OSTRAVĚ 21.4.2014

Dátum, miesto

Podpis

Pod'akovanie

Chcela by som sa týmto spôsobom úprimne pod'akovať vedúcemu diplomovej práce, pánovi Mgr. Michalovi Kozielovi, za odborné vedenie a cenné pripomienky pri tvorbe tejto práce. Ďalej by som chcela pod'akovať rodine a priateľom za podporu počas písania tejto práce.

OBSAH

1	Úvod.....	5
2	Náhl'ad do histórie a vymedzenie pojmu živnosti a pojmov súvisiacich	7
2.1	Historický vývoj živnostenského podnikania	7
2.1.1	Vývoj v najstarších obdobiach, cechy.....	7
2.1.2	Právna úprava živnostenským poriadkom.....	8
2.1.3	Obdobie prvej republiky do roku 1989	8
2.1.4	Vývoj po roku 1989, novely živnostenského zákona.....	9
2.1.5	Platná právna úprava živnostenského podnikania v ČR	11
2.2	Vymedzenie pojmu živnosti a pojmov súvisiacich	13
2.2.1	Pojem živnosť.....	13
2.2.2	Negatívne vymedzenie živnosti	14
2.2.3	Subjekty živnostenského podnikania	15
2.2.4	Delenie živností.....	18
2.2.5	Prevádzkareň	21
2.2.6	Podmienky prevádzkovania živnosti.....	22
2.2.7	Prekážky prevádzkovania živnosti	25
2.2.8	Inštitút zodpovedného zástupcu	26
2.2.9	Povinnosti podnikateľa.....	28
3	Živnostenské oprávnenie	29
3.1	Charakteristika živnostenského oprávnenia	29
3.2	Vznik živnostenského oprávnenia.....	29
3.2.1	Ohlásenie živnosti	30
3.2.2	Vznik oprávnenia pri ohlasovacích živnostiach	32
3.2.3	Vznik oprávnenia pri koncesovaných živnostiach	33
3.3	Preukaz živnostenského oprávnenia.....	35
3.4	Rozsah živnostenského oprávnenia.....	35
3.5	Zmena živnostenského oprávnenia	37
3.6	Zánik živnostenského oprávnenia	37
3.6.1	Zánik živnostenského oprávnenia zo zákona	38
3.6.2	Zánik živnostenského oprávnenia rozhodnutím živnostenského úradu	40
3.7	Živnostenský register	42
3.8	Živnostenská kontrola	44
3.8.1	Priestupky, delikty a sankcie	45
3.9	Správne poplatky.....	47
4	Prehľad legislatívy vybraných štátov v oblasti živnostenského podnikania.....	49
4.1	Porovnanie podmienok podnikania medzi Veľkou Britániou a ČR.....	49
4.2	Porovnanie podmienok podnikania medzi Slovenskou republikou a ČR	55
5	Záver.....	64
	Zoznam použitých zdrojov	66

Zoznam skratiek.....	73
Zoznam obrázkov a tabuliek.....	74

1 Úvod

Súkromné podnikanie tvorí podstatnú časť tržnej ekonomiky každého vyspelého štátu. Malé a stredné podnikanie dáva šancu k samostatnej realizácii ľudí v produktívnom procese, ktoré navyše môže byť realizované aj v okrajových oblastiach trhu, ktoré nie sú pre veľké podniky zaujímavé. Jednou z častí súkromného podnikania je živnostenské podnikanie, ktoré je najrozšírenejšou formou podnikania v Českej republike, a nielen v nej. Je obľúbené hlavne z nasledujúcich dôvodov:

- podnikateľskú činnosť je možné zahájiť ihneď po ohlásení (s výnimkou koncesovaných živností alebo činností vyžadujúcich zvláštne povolenie),
- samostatnosť a voľnosť pri rozhodovaní,
- jednoduchá administratíva predovšetkým v oblasti účtovníctva,
- podnikateľ nemusí zháňať vysoké finančné čiastky pre rozbeh podnikania – platí iba za ohlásenie živnosti alebo získanie koncesie.

Živnostenské podnikanie má však aj svoje nevýhody, kde možno uviesť obmedzený prístup k bankovým úverom a odvody štátu na sociálne a zdravotné poistenie platené zo zisku. Problematické sa môže javiť aj ručenie za záväzky celým majetkom podnikateľa.¹

Živnostníci, t. j. osoby podnikajúce podľa predpisov živnostenského zákona, tvoria významný podiel medzi všetkými registrovanými ekonomickými subjektmi, ku koncu roku 2013 to bolo celkom 3 321 289 platných živnostenských oprávnení.² Práve z tohto dôvodu som si ako tému svojej diplomovej práce vybrala túto problematiku.

Prácu som rozdelila do troch hlavných kapitol. V prvej časti sa stručne zaoberám historickým vývojom živnostenského podnikania od najstaršieho obdobia po platnú právnu úpravu v ČR. Ďalej vysvetlím pojem živnosť, čo živnosťou je a čo nie je, ako sa živnosť delí, podmienky prevádzkovania pri jednotlivých druhoch živností a subjekty oprávnené živnosť prevádzkovať, prekážky prevádzkovania živnosti a taktiež aj inštitút zodpovedného zástupcu. V druhej časti sa diplomová práca zameriava na živnostenské oprávnenie, na základe ktorého je možno živnosť prevádzkovať, jeho vzniku pri jednotlivých druhoch živností, zmenám a zániku. Na konci sa tiež zmienim o živnostenskom registri, živnostenskej kontrole a priestupkoch a deliktoch na úseku živnostenského podnikania. Poslednú časť venujem porovnaniu podmienok živnostenského podnikania Českej republiky s vybranými štátmi.

¹ VEBER, Jaromír a jiné. *Podnikání malé a střední firmy*. 3. aktualizované a doplněné vyd. Praha: Grada Publishing a. s., 2012. 332 s. ISBN 978-80-247-4520-6.

² MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU. *Statistické údaje* [online]. 2013 [cit. 9. 3. 2014]. Dostupné z: <http://www.rzp.cz/statistiky.html>

Cieľom mojej práce bude objasniť problematiku súčasnej právnej úpravy živnostenského podnikania, charakterizovať živnostenské podnikanie v ČR a porovnať podmienky živnostenského podnikania Českej republiky so Slovenskou republikou a Veľkou Britániou.

Pri spracovaní svojej diplomovej práce som využila analýzu právneho textu a metódu komparácie pri porovnávaní podmienok živnostenského podnikania vo vybraných štátoch.

Práca vychádza zo znenia právnych predpisov platných k 11. 4. 2014.

2 Náhľad do histórie a vymedzenie pojmu živnosti a pojmov súvisiacich

2.1 Historický vývoj živnostenského podnikania

2.1.1 Vývoj v najstarších obdobiach, cechy

Počiatky podnikania môžeme datovať už od najstaršieho obdobia vývoja ľudskej spoločnosti, kde dochádza k deľbe práce a čiastočne i k špecializácii. S rozvojom spoločnosti sa začínajú objavovať potreby regulácie a určovanie pravidiel pre oblasť súkromného podnikania. Mravné a náboženské normy sa postupne cielene nahrádzovali právnymi normami ako výsledok činnosti štátu.³

V období 10. až 15. storočia datujeme v dôsledku prudkého nárastu počtu obyvateľov a vzniku mestského typu osídlenia v Európe výrazný rozvoj remesiel. Remeslá nahrádzali uzavretú výrobu v rámci rodinného hospodárenia, čo prinieslo aj väčšie požiadavky na ich organizáciu. V 13. storočí dochádzalo k združovaniu remeselníkov a vytváraní prvých cechov.⁴ Cechy boli záujmové organizácie remeselníkov, ktorí vykonávali rovnakú alebo podobnú profesiu. Činnosť cechov upravovali cechové predpisy, ktoré určovali práva a povinnosti príslušníkov cechu, podmienky prijatia do cechu, pracovný čas, kvalitu, cenu a množstvo výrobkov či platy členov cechu. Zaujímavosťou je, že cechové predpisy obsahovali aj zmienku o tom, ako sa majú členovia správať na schôdzach, v kostole, ale aj medzi sebou v dielni.⁵ Cechy boli taktiež monopolom, pretože dané remeslá mohli vykonávať iba členovia cechu. K úpadku cechov došlo koncom 16. a začiatkom 17. storočia. Dôvodom boli nielen spory medzi cechmi, ale aj rast nespokojnosti tých, ktorí kvôli monopolu cechu nemohli vykonávať danú činnosť. Ďalším dôvodom bol rozvoj manufaktúr⁶, ktoré boli po 30 ročnej vojne schopné zaistiť zvýšené vojenské potreby štátu. Podstatný vplyv na úpadok cechov mala aj teória merkantilizmu⁷, ktorá podporovala priemyselnú, teda manufaktúrnú

³ MALÝ, Karel a jiné. *Dějiny Českého a Československého práva do roku 1945*. 3. přepracované vyd. Praha: Linde a.s., 2004. 673 s. ISBN 80-7201-433-1.

⁴ *Historický vývoj právni úpravy živnostenského podnikání* [online]. 2010 [cit. 10. 3. 2014]. Dostupné z: <http://www.ceskepodnikani.cz/2010/09/15/historicky-vyvoj-pravni-upravy-zivnostenskeho-podnikani/>

⁵ *Z histórie cechov* [online]. [cit. 10. 3. 2014]. Dostupné z: <http://www.cassovia.sk/historiaclanky/cechy/>

⁶ Manufaktúry boli veľké dielne, v ktorých sa tovar vyrábalo do veľkej miery ručnou výrobou s intenzívnou špecializáciou a deľbou práce. Manufaktúry sa stali predstupňom strojovej veľkovýroby.

⁷ Vplyv merkantilizmu v Európe prevládol v 16. až 17. storočí. Jeho hlavnou myšlienkou bolo presadzovanie štátnych zásahov do ekonomiky, podpora manufaktúr, zákazky vývozu surovín do zahraničia a dovozu nedostatkových surovín a rozširovanie priemyselnej výroby, čím sa merkantilisti dostávali do konfliktu s existujúcimi cechmi.

výrobu a cechy sa tak stali prekážkou nových foriem podnikania.⁸ Definitívny zánik cechov nastal v roku 1860 vydaním cisárskeho patentu č. 227/1859 – živnostenského poriadku.⁹

2.1.2 Právna úprava živnostenským poriadkom

Živnostenský poriadok z roku 1859 bol základom právnej úpravy živnostenského podnikania na území celého Rakúsko - Uhorska a na území ČR platil takmer 100 rokov až do roku 1965, kedy bol zrušený zákonom č. 65/1965 Zb. – zákonníkom práce. Základnou myšlienkou, o ktorú sa živnostenský poriadok opiera, bola tzv. živnostenská sloboda. Z nej vyplývalo, že živnostenské oprávnenie bolo oprávnením osobnej povahy, ktoré sa najprv vzťahovalo na osoby fyzické a postupom času aj na osoby právnické. Živnosť bola ponímaná ako činnosť zárobková, dovolená, trvalá a samostatná za účelom dosiahnutia zisku, pokiaľ nebola vylúčená zo živnostenského poriadku alebo vyhradená verejnou korporáciou, napr. telegraf. Na toto vymedzenie nadviazala aj súčasná právna úprava, ktorá sa značne zhoduje s týmito základnými znakmi.¹⁰

Živnostenský poriadok rozlišoval z hľadiska podmienok vzniku živnostenského oprávnenia živnosti slobodné a úzky okruh živností koncesovaných. Až po remeselníckej novele z roku 1883 pribudli živnosti remeselné, pri ktorých spolu s koncesovanými živnosťami bolo potrebné splniť aj podmienky zvláštne. V prípade slobodnej živnosti stačilo splniť všeobecné podmienky, a to svojprávnosť a v prípade právnických osôb ustanovenie spôsobilého obchodvedúceho.

Štátnu správu vykonávali živnostenské úrady, rezortné ministerstvá a ministerstvo obchodu.¹¹

2.1.3 Obdobie prvej republiky do roku 1989

Na území ČR zostal naďalej platný živnostenský poriadok z roku 1859. Ten od doby svojho vydania niekoľkokrát prešiel radou novelizácií. Podmienky pre získanie

⁸ MALÝ, Karel a jiné. *Dějiny Českého a Československého práva do roku 1945*. 3. přepracované vyd. Praha: Linde a.s., 2004. 673 s. ISBN 80-7201-433-1.

⁹ *Historický vývoj právní úpravy živnostenského podnikání* [online]. 2010 [cit. 10. 3. 2014]. Dostupné z: <http://www.ceskepodnikani.cz/2010/09/15/historicky-vyvoj-pravni-upravy-zivnostenskeho-podnikani/>

¹⁰ V porovnaní s § 2 zákona č. 455/1991 Zb., o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon), v znení neskorších predpisov.

¹¹ Zákon č. 227 ze dne 20. prosince 1859 císařský patent. Dostupný tiež z: <http://www.epravo.cz/vyhledavani-aspi/?Id=50&Section=1&IdPara=1&ParaC=2>

živnostenského oprávnenia boli presnejšie, právna úprava liberálna, ale postupne dochádzalo k jej sprísňovaniu a obmedzovaniu podnikateľskej slobody, a to na základe vládneho nariadenia č. 162/1935 Zb., o dočasných obmedzeniach v niektorých odvetviach podnikania, vládneho nariadenia č. 219/1938 a č. 265/1938 Zb., o dočasných obmedzeniach v živnostenskom a inom zárobkovom podnikaní. Týmito nariadeniami bol v roku 1935 zavedený všeobecný koncesný systém, ktorý spočíval v tom, že živnostenské, prípadne iné zárobkové podnikanie, mohlo byť povolené iba v prípade, že neboli žiadne námietky z hospodárskych alebo verejných dôvodov.

Zlom nastal po roku 1948, kedy došlo v priebehu niekoľkých rokov doslova k likvidácii živnostenského podnikania. V priebehu procesu tzv. socializácie boli súkromné podniky postupne znárodnené a živnostenské právo tak začalo strácať svoj význam. Koncom 50. rokov zanikli takmer všetky živnosti a podnikanie sa presunulo do socialistického sektoru. K zániku právnej úpravy živnostenského podnikania formálne došlo, ako už bolo zmienené vyššie, v roku 1965. V rokoch 1965 – 1989 právna úprava živnostenského podnikania chýbala a k zásadnej zmene došlo až po roku 1989.¹²

2.1.4 Vývoj po roku 1989, novely živnostenského zákona

Po prevrate v roku 1989 sa postupne začala prejavovať podpora samostatného podnikania občanov. Za týmto účelom bol prijatý zákon č. 105/1990 Zb., o súkromnom podnikaní občanov a novela hospodárskeho zákonníka č. 103/1990 Zb., ktorý umožnil spoločné podnikanie fyzických osôb formou obchodných spoločností. Tieto dva zákony čiastočne odstránili rozdiely medzi podnikaním fyzických a právnických osôb.

Zlomom v živnostenskom podnikaní bolo prijatie zákona č. 455/1991 Zb., o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon), ktorý sa stal základnou verejnoprávnou normou, upravujúcou vzťahy medzi podnikateľmi a štátom.

Živnostenský zákon bol mnohokrát novelizovaný, ale jeho koncepcia spočívajúca na princípoch slobody podnikania a ochrany verejného záujmu ostala zachovaná. Prvou významnou novelou bol zákon č. 286/1995 Zb., ktorý uľahčil vstup do podnikania. Stanovil voľnejšie požiadavky pre remeselné živnosti, novo upravil živnostenskú kontrolu či zaviedol priemyselný spôsob prevádzkovania živnosti.

¹² MICHÁLKOVÁ, Irena. *Právni úprava živnostenského podnikání*. Brno, 2009. Bakalárska práca. Masarykova univerzita v Brně, Právnická fakulta, Katedra správní vědy a správního práva.

Ďalšou významnou novelou bol zákon č. 356/1999 Zb., ktorý opätovne sprísnil podmienky živnostenského podnikania, zvýšil požiadavky na odbornú spôsobilosť, novo vymedzil všeobecné podmienky pre vstup do podnikania a umožnil zrušiť živnostenské oprávnenie po 4 rokoch jeho nevyužívania.

Taktiež významnou novelou (tzv. euronovela) bol zákon č. 167/2004 Zb., prijatý v súvislosti so vstupom ČR do Európskej únie, ktorý priblížil českú právnu úpravu k právu Európskeho spoločenstva, čím reagoval na požiadavky rovnakých podmienok prístupu k živnostenskému oprávneniu pre české subjekty a subjekty z Európskej únie.

Zákon č. 214/2006 Zb. zjednodušil postup pri registrácii podnikateľa. Živnostenské úrady sa stali centrálnymi registračnými miestami, čo znížilo administratívnu záťaž podnikateľov a uľahčilo komunikáciu podnikateľov s verejnými inštitúciami, napr. finančným úradom či úradom práce. Táto novela zaviedla tiež centrálné vedený živnostenský register.¹³

Dôležitou novelou živnostenského zákona je tiež zákon č. 130/2008 Zb., ktorého cieľom bolo zjednodušiť vstup do podnikania pre malé a stredné subjekty. Došlo k zrušeniu živnostenských listov a koncesných listín, podnikateľovi sa stačí preukázať výpisom zo živnostenského registra. Novela tiež znížila správne poplatky a zrušila miestnu príslušnosť k živnostenským úradom a podnikateľ si tak bude môcť svoje záležitosti prerokovať na akomkoľvek živnostenskom úrade v ČR.

V roku 2010 výrazne pozmenili živnostenský zákon dve novely. Prvou novelou je zákon č. 227/2009 Zb., ktorý zaviedol nový pojem tzv. identifikačné číslo prevádzkarne (ďalej len IČP). Pod týmto číslom prideleným živnostenským úradom musia byť registrované a označené všetky prevádzkarne, v ktorých podnikateľ vykonáva ekonomickú činnosť. Číslo prevádzkarne je nahlásené nielen živnostenskému úradu a Českému štatistickému úradu, ale aj dodávateľom a odberateľom pri ich obchodnej činnosti. Druhou novelou je zákon č. 155/2010 Zb., ktorý by mal skvalitniť aplikáciu živnostenského zákona, znížiť administratívnu záťaž a malo by sa dosiahnuť väčšej zodpovednosti podnikateľov a lepšej vymáhateľnosti ich prípadných záväzkov.¹⁴

V roku 2012 však nadobudla účinnosti novela č. 169/2012 Zb., na základe ktorej odpadla povinnosť podnikateľov označovať svoje prevádzkarne IČP. Tieto čísla sa pridávajú aj naďalej ako požiadavka Českého štatistického úradu, ale podnikatelia musia zaistiť iba spôsobilosť prevádzkarne pre danú živnosť a prevádzkareň už nemusí byť zvonku označená

¹³Úprava živnostenského podnikání po roce 1989 [online]. 2010 [cit. 10. 3. 2014]. Dostupné z: <http://www.ceskepodnikani.cz/2010/10/23/uprava-zivnostenskeho-podnikani-po-roce-1989/>

¹⁴KOPECKÁ, Pavlína. *Aktuální vývoj živnostenského práva 1996 – 2008*. Pardubice, 2010. Bakalářská práce. Univerzita Pardubice, Fakulta ekonomicko – správní, Katedra veřejné ekonomiky a správy.

týmto identifikačným číslom.¹⁵ Táto novela tiež ruší niektoré administratívne povinnosti, týkajúce sa napríklad oznámenia zmeny adresy miesta podnikania pri súčasnej zmene bydliska, ak ide o totožné adresy alebo možnosť oznámenia zmeny údajov podnikateľa oznámené správe sociálneho zabezpečenia, finančnému úradu, úradu práce a zdravotnej poisťovni prostredníctvom centrálného registračného miesta.¹⁶

Aktuálnou novelou je zákon č. 303/2013 Zb., účinný od 1.1.2014. Táto novela okrem iného reaguje predovšetkým na zmenu terminológie v súvislosti s prijatím nového občianskeho zákonníka. Napríklad nový občiansky zákonník už nerozlišuje termín sídlo a miesto podnikania – pre právnickú aj fyzickú osobu používa jednotný termín „sídlo“ alebo spôsobilosť k právnym úkonom je nahradená termínom „svojprávnosť“. Ďalšie zmeny sú reakciou na zrušenie obchodného zákonníka v dôsledku rekodifikácie súkromného práva hmotného, ako príklad je možné uviesť nahradenie slova „podnik“ termínom „závod“.¹⁷ Po novom môže živnosť prevádzkovať aj osoba mladšia ako 18 rokov, k čomu postačí súhlas zákonného zástupcu, ktorý následne ešte potvrdí súd.¹⁸

2.1.5 Platná právna úprava živnostenského podnikania v ČR

Základnú verejnoprávnu úpravu živnostenského podnikania v ČR predstavuje zákon č. 455/1991 Zb., o živnostenskom podnikaní, v znení neskorších predpisov (živnostenský zákon). Tento zákon je dôležitým zdrojom informácií a práv a povinností, ktoré musí každý živnostník, teda podnikajúci na základe živnostenského oprávnenia, poznať a dodržiavať.

Živnostenský zákon sa skladá z piatich častí. V prvej časti nájdeme definíciu a podmienky založenia živnosti, druhá časť sa zaoberá jednotlivými živnosťami, ktoré člení podľa druhu, tretia časť je venovaná rozsahu živnostenského oprávnenia a povinnostiam podnikateľa, časť štvrtá potom vzniku, zmene a zániku živnostenského oprávnenia a taktiež živnostenskému registru a posledná piata časť upravuje kontrolu a správne priestupky a

¹⁵ KROFT, Michal. *Novela zákona o živnostenskom podnikaní č. 169/2012 Sb.* [online]. 2012 [cit. 13. 3. 2014]. Dostupné z: <http://cfoworld.cz/legislativa/novela-zakona-o-zivnostenskem-podnikani-c-169-2012-sb-1996>

¹⁶ ŠÍMA, Matouš. *Novela živnostenského zákona už platí. Jak podnikatelům pomáhá?* [online]. 2012 [cit. 13. 3. 2014]. Dostupné z: <http://www.podnikatel.cz/clanky/novela-zivnostenskeho-zakona-uz-plati-v-cem-podnikatelum-ulehcila/>

¹⁷ MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU. *Platné znění živnostenského zákona včetně přechodných ustanovení.* [online]. 2013 [cit. 10. 3. 2014]. Dostupné z: <http://www.mpo.cz/dokument144140.html>

¹⁸ TRÍŠKOVÁ, Libuše. *Nejdůležitější změny v oblasti živnostenského podnikání v roce 2014* [online]. 2013 [cit. 10. 3. 2014]. Dostupné z: http://www.benesov-city.cz/vismo/dokumenty2.asp?id_org=219&id=20263

delikty¹⁹. Ďalej má živnostenský zákon 5 príloh, ktoré presne definujú odbory činností náležiacie k jednotlivým druhom živnosti:

- *príloha č. 1* obsahuje zoznam živností remeselných, ako napríklad hodinárstvo, maliarstvo, mliekarenstvo, vodoinštalatérsťvo, kozmetické služby, hostinská činnosť, kaderníctvo či zlatníctvo a klenotníctvo,
- *príloha č. 2* obsahuje zoznam živností viazaných, napr. spracovanie tabaku a výrobu tabakových výrobkov, geologické práce, očnú optiku, vodnú záchranársku službu, prevádzkovanie autoškoly či výkon zememeračských činností a požiadavky na odbornú spôsobilosť,
- *príloha č. 3* obsahuje zoznam živností koncesovaných, napríklad výroba tepelnej energie, služby súkromných detektívov, prevádzkovanie pohrebnej služby či prevádzkovanie cestovnej kancelárie, stanovuje požiadavky na odbornú spôsobilosť, odkazuje na podmienky obsiahnuté v iných právnych predpisoch a určuje orgán štátnej správy, ktorý vydáva koncesiu,
- *v prílohe č. 4* nájdeme zoznam živností voľných, kde ako príklad možno uviesť výrobu a spracovanie skla, výrobu hnojív, reklamnú činnosť, fotografické služby či lesníctvo,
- *príloha č. 5* obsahuje zoznam živností, ktorých výkon je podnikateľ povinný zaistiť fyzickými osobami, ktoré spĺňajú odbornú spôsobilosť pre výkon týchto činností, napríklad masérské či kozmetické služby.

Živnostenský zákon je doplnený zákonom č. 570/1991. Zb., o živnostenských úradoch, v znení neskorších predpisov, ktorý upravuje výkon verejnej správy na úseku živnostenského podnikania.

Okrem týchto dvoch hlavných právnych predpisov nemožno zabudnúť ani na nový občiansky zákonník č. 89/2012 Zb., občiansky zákonník, platný od 1.1.2014, ktorý nahradil obchodný zákonník a upravuje otázky súvisiace s podnikaním v ňom obsiahnuté. Medzi významné právne predpisy patria tiež finančne - právne predpisy ako daňové zákony upravujúce daňové povinnosti, zákon o ochrane spotrebiteľa, zákon o daniach z príjmu, zákon o správnych poplatkoch, zákon o účtovníctve či zákon o poistnom na sociálne zabezpečenie a príspevku na štátnu politiku zamestnanosti, trestný zákonník, zákon o správnych poplatkoch, zákon o kontrole (kontrolný poriadok) a mnoho ďalších.

¹⁹ jednania v rozpore s týmto zákonom.

2.2 Vymedzenie pojmu živnosti a pojmov súvisiacich

2.2.1 Pojem živnosť

Živnostenský zákon definuje pojem živnosť ako sústavnú činnosť prevádzkovanú samostatne, vlastným menom, na vlastnú zodpovednosť, za účelom dosiahnutia zisku a za podmienok stanovených týmto zákonom. Z tejto definície je zrejmá nadväznosť na definíciu podnikateľa v občianskom zákonníku – „Kto samostatne vykonáva na vlastný účet a zodpovednosť zárobkovú činnosť živnostenským alebo podobným spôsobom so zámerom činiť tak sústavne za účelom dosiahnutia zisku, je považovaný so zreteľom k tejto činnosti za podnikateľa. Za podnikateľa sa považuje osoba zapísaná v obchodnom registri a osoba, ktorá má k podnikaniu živnostenské alebo iné oprávnenie podľa iného zákona“.²⁰ Z uvedeného vyplýva, že úprava živnostenského zákona sa vzťahuje iba na osoby vykonávajúce svoju podnikateľskú činnosť na základe živnostenského oprávnenia.

Aby sa dalo hovoriť o živnosti, musia byť po celú dobu jej prevádzkovania naplnené všetky jej znaky. Za *sústavnú činnosť* nie je považovaná taká činnosť, ktorá je príležitostná alebo náhodná a už sa viac neopakuje. Sústavná činnosť nemusí byť vykonávaná nepretržite každý deň po dobu jej trvania, ale s úmyslom vykonávať ju opakovane, z čoho vyplýva, že nejde o činnosť jednorazovú. Za sústavnú činnosť považujeme aj činnosť vykonávanú sezónne alebo vykonávanú niekoľkokrát do roka s úmyslom ju opakovat'.²¹ Znak *samostatnej činnosti* indikuje, že podnikateľ rozhoduje o dobe a mieste výkonu činnosti a organizácii práce podľa svojho slobodného uváženia, sám zaisťuje finančný chod podnikania a rozhoduje o využití zisku z činnosti. Znak samostatnosti je významným rysom živnostenského podnikania odlišujúci ho od zamestnaneckého vzťahu. Podnikateľ vykonáva činnosť pod *vlastným menom* a vystupuje tak z anonymity a zodpovedá za všetky úkony súvisiace s prevádzkovaním živnosti, aj keď nie sú vykonávané vyslovene len jeho osobou, ale prostredníctvom svojich zamestnancov na jeho príkaz a v jeho mene. Dôležitým rysom živnosti je podnikanie na *vlastnú zodpovednosť*, kedy sa podnikateľ nemôže zbaviť rizika a zodpovednosti vyplývajúcej z podnikania a zodpovedá za všetky svoje záväzky plynúce

²⁰ § 420 - § 421 zákona č. 89/2012 Zb., občiansky zákonník, v znení neskorších predpisov

²¹ Ako príklad možno uviesť predávanie vianočných ozdôb na tržnici. Jeden manželský pár tieto ozdoby predáva každoročne. V tomto prípade je znak sústavnosti splnený. Druhý manželský pár predával ozdoby v roku 2011 a potom až v roku 2013. Vzhľadom k tomu, že ide o dlhší časový úsek, požiadavka sústavnosti v tomto prípade splnená nie je. Prax živnostenských úradov sa prikláňa k názoru, že pre zachovanie sústavnosti je potrebné, aby činnosť bola opakovaná aspoň raz za rok.

z jeho podnikania celým svojím majetkom.²² Posledným znakom je *dosahovanie zisku*, ktorý je považovaný za hlavný zámer a motív osoby, ktorá hodlá zahájiť podnikanie. Zisk však nemusí byť vždy dosiahnutý, podstatný je úmysel dosiahnuť ho.²³

2.2.2 Negatívne vymedzenie živnosti

Negatívne vymedzenie živnosti určuje činnosti, ktoré živnosťou nie sú. Definuje ich samotný živnostenský zákon a možno ich rozdeliť na 3 skupiny:

- činnosti vyhradené zvláštnymi zákonmi štátu alebo činnosti súvisiace s výkonom hromadnej správy autorských práv a práv autorskému právu príbuzných a činnosti realizované podľa zákona o vynálezoch, priemyselných vzoroch a zlepšovacích návrhoch, reštaurovaní kultúrnych pamiatok alebo ich častí, ktoré sú dielami výtvarných umení alebo umelecko-remeselnými prácami alebo vykonávanie archeologických výskumov.
- profesijné činnosti vybraných fyzických osôb v rozsahu zvláštnych zákonov. Jedná sa napríklad o činnosť lekárov, advokátov notárov, súdnych exekútorov, tlmočníkov, audítorov či daňových poradcov. Pre podnikanie v týchto činnostiach je potrebné splniť podmienky stanovené zvláštnymi právnymi predpismi.
- špecifické činnosti upravené osobitnými zákonmi, ako napríklad činnosť bánk, poisťovní, penzijných fondov, zmenárenská činnosť, výroba elektriny a plynu či sprostredkovanie zamestnania.²⁴ Špecifická právna úprava platí napríklad aj pre činnosť spojenú s prenájomom bytov, nehnuteľností a nebytových priestorov. Ak má občan (súkromná osoba) vo vlastníctve napr. garáž, ktorú za úplatu prenájíma bez toho, aby k tomu ponúkal ďalšie služby (pravidelné upratovanie alebo údržbu), nepôjde o živnosť ani o iné podnikanie. V prípade občana – podnikateľa, ktorý by túto garáž mal v obchodnom majetku svojho podnikania, jednalo by sa o príjem z podnikania.²⁵

²² Jak Nový občanský zákoník definuje podnikání [online]. 2014 [cit. 11. 3. 2014]. Dostupné z:

<http://www.ipodnikatel.cz/O-podnikani-obecne/jak-novy-obcansky-zakonik-definuje-podnikani.html>

²³ LOCHMANOVÁ, Ludmila. *Základy obchodního práva*. 2. přepracované a doplněné vyd. Ostrava: KEY Publishing s.r.o., 2011. 310 s. ISBN 978-80-7418-114-6.

²⁴ HORZINKOVÁ, Eva. *Živnostenský zákon v praxi 2010/2011*. 8. aktualizované vyd. Olomouc: ANAG, 2011. 344 s. ISBN 978-80-7263-615-0.

²⁵ VEBER, Jaromír a jiné. *Podnikání malé a střední firmy*. 3. aktualizované a doplněné vyd. Praha: Grada Publishing a. s., 2012. 332 s. ISBN 978-80-247-4520-6.

2.2.3 Subjekty živnostenského podnikania

a) Subjekty oprávnené prevádzkovať živnosť

Podľa živnostenského zákona môže byť živnosť prevádzkovaná fyzickou alebo právnickou osobou, ktoré ďalej špecifikuje na osoby české a zahraničné. Za českú osobu živnostenský zákon označuje fyzickú osobu s bydliskom na území Českej republiky alebo právnickú osobu so sídlom na území Českej republiky. Bydliskom sa rozumie trvalý pobyt na tomto území. Za zahraničnú osobu je považovaná fyzická osoba s bydliskom mimo územia ČR alebo právnická osoba so sídlom mimo územia ČR. Ak živnostenský zákon nestanoví inak, aj táto osoba môže na území ČR prevádzkovať živnosť za rovnakých podmienok ako občan ČR.²⁶ To platí aj pre fyzické osoby, ktorým bol udelený azyl alebo doplnková ochrana.²⁷

Podľa živnostenského zákona je povinnosťou všetkých zahraničných osôb doložiť všetky potrebné doklady potvrdzujúce určité skutočnosti spolu s ich overeným prekladom do češtiny, ktoré vykonáva tlmočník zapísaný v zozname znalcov a tlmočníkov. Pravosť podpisov a odtlačkov pečiatky na predkladaných origináloch dokladov musia byť overené. Preklad a overenie pravosti sa nevzťahujú na doklady predložené štátnym príslušníkom členského štátu EÚ alebo právnickou osobou so sídlom, ústrednou správou alebo hlavným miestom svojej podnikateľskej činnosti v členskom štáte EÚ. Uvedené však neplatí v prípade, kedy vzniknú pochybnosti o správnosti prekladu či pravosti podpisu a odtlačku pečiatky.

Zahraničná fyzická osoba, ktorá hodlá na území ČR podnikat' a má povinnosť podľa zvláštného zákona mať pre pobyt povolenie, musí k ohláseniu živnosti a k žiadosti o koncesiu doložiť doklad, ktorý preukazuje udelenie víza k pobytu na 90 dní alebo povolenie k dlhodobému pobytu. Výnimka platí pre zahraničnú fyzickú osobu, ktorá hodlá prevádzkovať živnosť prostredníctvom organizačnej zložky svojho závodu.²⁸

Príslušník členského štátu EÚ sa svojím postavením blíži osobe českej. Za občana členského štátu EÚ sa považuje aj príslušník iného zmluvného štátu Dohody o Európskom hospodárskom priestore, občan Švajčiarskej konfederácie a štátny príslušník tretej krajiny,

²⁶ LOCHMANOVÁ, Ludmila. *Základy obchodního práva*. 2. přepracované a doplněné vyd. Ostrava: KEY Publishing s.r.o., 2011. 310 s. ISBN 978-80-7418-114-6.

²⁷ SRPOVÁ, Jitka a jiné. *Základy podnikání*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing a. s., 2010. 432 s. ISBN 978-80-247-3339-5.

²⁸ ŠVARC, Zbyněk a jiné. *Základy obchodního práva*. 3. upravené vyd. Plzeň: Aleš Čeněk s.r.o., 2011. 426 s. ISBN: 978-80-7380-322-3.

ktorému bolo členským štátom priznané postavenie dlhodobo pobývajúceho rezidenta, včítane jeho rodinných príslušníkov, ktorým bol povolený dlhodobý pobyt na území ČR. Za právnickú osobu so sídlom na území členského štátu EÚ sa považuje PO, ktorej vnútorné pomery sa riadia právnym poriadkom členského štátu EÚ alebo iného zmluvného štátu Dohody o EHP, a ktorá má sídlo, ústrednú správu alebo hlavné miesto svojho podnikania na území členského štátu EÚ či iného štátu Dohody EHP. Podobne tak platí v prípade PO, ktorej vnútorné pomery sa riadia právnym poriadkom Švajčiarskej konfederácie a ktorá má ústrednú správu alebo hlavné miesto svojej podnikateľskej činnosti na tomto území.²⁹

a) Živnostenské úrady

Štruktúru živnostenských úradov v ČR a ich právomoci stanovuje zákon č. 570/1991 Zb., o živnostenských úradoch. Podľa uvedeného zákona sú na najnižšej úrovni obecné živnostenské úrady, nad nimi stoja krajské živnostenské úrady a na najvyššom stupni by mal byť živnostenský úrad Českej republiky, ktorý však do súčasnej doby nebol zriadený. Jeho pôsobnosť zatiaľ vykonáva Ministerstvo priemyslu a obchodu ČR. Medzi jeho základné úlohy patrí:

- spracovávanie koncepcie v oblasti živnostenského podnikania,
- výkon riadiacej, koordinačnej, kontrolnej a metodickéj činnosti voči krajským živnostenským úradom; má právomoc nariadiť živnostenským úradom vykonanie živnostenskej kontroly,
- v zákonom stanovených prípadoch rozhodovať ako správny orgán prvej inštancie,
- rozhodovať o odvolaniach voči rozhodnutiam krajských živnostenských úradov,
- je správcom živnostenského registra,
- spolupracovať na úseku živnostenského podnikania s príslušnými správnymi úradmi, v ktorých pôsobnosti sú odvetvia, v ktorých sa prevádzkuje živnostenské podnikanie, s hospodárskymi komorami, podnikateľskými zväzmi a združeniami,
- môže vyžadovať od ústredných správnych úradov potrebné stanoviská a vyjadrenia k jednotlivým živnostiam.

Každý kraj aj s hlavným mestom Praha má svoj krajský živnostenský úrad, ktorých je v ČR dohromady 14. Do vecnej pôsobnosti krajských živnostenských úradov patrí:

²⁹ ŠVARC, Zbyněk a jiné. *Základy obchodního práva*. 3. upravené vyd. Plzeň: Aleš Čeněk s.r.o., 2011. 426 s. ISBN: 978-80-7380-322-3.

- výkon riadiacej, koordinačnej, kontrolnej a metodickej činnosti spolu s výkonom funkcie centrálnych registračných miest a jednotných kontaktných miest, voči obecným živnostenským úradom vo svojom správnom obvode, ktorým môže nariadiť aj vykonanie živnostenskej kontroly,
- rozhodovanie o odvolaniach proti rozhodnutiam obecných živnostenských úradov vo svojom správnom obvode,
- spolupráca na úseku živnostenského podnikania s príslušnými správnymi úradmi, v ktorých pôsobnosti sú odvetvia, v ktorých sa prevádzkuje živnostenské podnikanie, s hospodárskymi komorami, podnikateľskými zväzmi a združeniami,
- prevádzkovanie živnostenského registra,
- a tiež má oprávnenie vyžiadať od ústredných správnych orgánov potrebné stanoviská a vyjadrenia.

Obecné živnostenské úrady sú najpočetnejšie živnostenské úrady v ČR, ktorých je v súčasnosti 228.³⁰ Plnia funkciu centrálného registračného miesta a prijímajú tak:

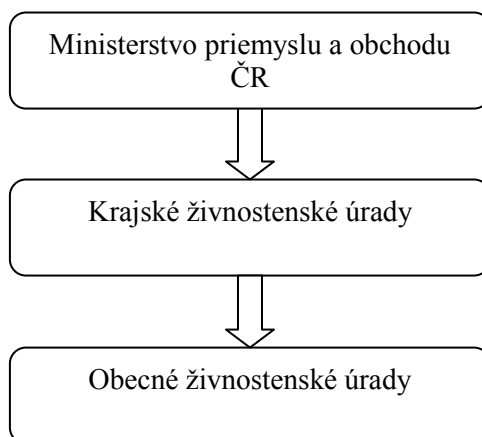
- prihlášky k registrácii alebo oznámenia od osôb podnikajúcich na základe živnostenského oprávnenia,
- oznámenia a hlásenia v oblasti sociálneho zabezpečenia,
- oznámenia o vzniku voľných pracovných miest alebo ich obsadenia,
- oznámenia a hlásenia voči zdravotným poisťovniam.³¹

Činnosti vykonávané obecnými a krajskými živnostenskými úradmi sú výkonom štátnej správy, t. j. sú výkonom prenesenej pôsobnosti. Ďalšie úrady činné v oblasti živnostenského podnikania sú tiež úrady práce, okresné správy sociálneho zabezpečenia či finančný úrad.

³⁰ *Obecní živnostenské úřady městských úřadů* [online]. 2014 [cit. 23. 3. 2014]. Dostupné z: <http://urady.statnisprava.cz/rstsp/ciselniky.nsf/i/d0056>

³¹ ZICHOVÁ, Jaroslava. *Živnostenské podnikání*. 1. vyd. Ostrava: KEY Publishing s.r.o., 2009. 196 s. ISBN 978-80-7418-001-9.

Obrázok č. 2.1: Hierarchia živnostenských úradov v ČR

Zdroj: vlastné spracovanie

Každý začínajúci podnikateľ, ktorý hodlá prevádzkovať živnosť, je povinný toto ohlásiť živnostenskému úradu. Do 1. 7. 2008 platilo, že miestna príslušnosť živnostenského úradu bola daná pri právnických osobách sídlom firmy a a pri fyzických osobách trvalým bydliskom. Dnes však môže podnikateľ uskutočniť svoje podanie na ktoromkoľvek obecnom živnostenskom úrade v ČR, nezáleží na mieste podnikania.³²

2.2.4 Delenie živností

Živnostenský zákon vzhľadom na spôsob získania živnostenského oprávnenia rozlišuje dve základné kategórie:

- živnosti ohlasovacie – pri splnení stanovených podmienok môžu byť prevádzkované na základe ohlásenia,
- živnosti koncesované – môžu byť prevádzkované na základe koncesie vydannej na základe štátneho povolenia.

Do 30. 6. 2008 bola platná a účinná tiež úprava inštitútu prevádzkovania živnosti priemyselným spôsobom, ktoré spočívalo vo viacerých čiastkových činnostiach v rámci jedného pracovného procesu, pričom tieto činnosti vykazovali znaky živnosti. Od 1. 7. 2008

³² HORZINKOVÁ, Eva a Václav URBAN. *Živnostenský zákon a předpisy souvisící s komentářem a příklady*. 12. aktualizované a doplněné vyd. Praha: Linde a. s., 2008. 319 s. ISBN 978-80-7201-720-1.

bol tento spôsob prevádzkovania živnosti zrušený významnou novelou živnostenského zákona, konkrétne zákonom č. 130/2008 Zb., z dôvodu veľmi malého využitia.³³

a) Ohlasovacie živnosti

Ohlasovacie živnosti môžu byť prevádzkované už na základe ohlásenia, pokiaľ podnikateľ pre danú živnosť spĺňa zákonom stanovené podmienky. Podľa platnej právnej úpravy sa z hľadiska požadovanej odbornej či inej spôsobilosti ďalej člení na živnosti:

- remeselné,
- viazané,
- voľné.

Živnosti remeselné – sú taxatívne vymedzené v prílohe č. 1 k živnostenskému zákonu, rozdelené do troch skupín – časť A, časť B a časť C. Pri remeselných živnostiach musia byť splnené všeobecné aj zvláštne podmienky prevádzkovania živnosti, ktoré potvrdzujú, že budúci podnikateľ má potrebnú prax alebo vzdelanie na to, aby mohla byť činnosť riadne vykonávaná. Zvláštne podmienky odbornej spôsobilosti podnikateľ preukazuje v zmysle ustanovení § 21 a § 22 živnostenského zákona nasledovne:

- výučným listom v odbore a dokladom o vykonaní jednoročnej praxe v odbore,
- maturitnou skúškou v odbore a dokladom o vykonaní jednoročnej praxe v odbore,
- ukončením vyššieho odborného vzdelania a dokladom o vykonaní jednoročnej praxe v odbore,
- diplomom v odbore,
- riadnym ukončením rekvalifikácie a dokladom o vykonaní jednoročnej praxe v odbore,
- vykonaním 6 ročnej praxe v odbore.

Pre účely živnostenského zákona sa za prax považuje výkon odborných činností náležiacich do odboru alebo príbuzného odboru živnosti, predovšetkým samostatné prevádzkovanie živnosti v odbore alebo v príbuznom odbore, činnosť osoby bezprostredne zodpovednej za riadenie činnosti, ktorá je predmetom živnosti v odbore, alebo činnosť osoby vykonávajúcej samostatné odborné práce zodpovedajúce odboru živnosti.³⁴

³³ SÝKORA, Tomáš a iní. *Minimum podnikateľa*. 1. vyd. Olomouc: VUP, 2013. 147 s. ISBN 978-80-2443801-6.

³⁴ HORZINKOVÁ, Eva. *Živnostenský zákon v praxi 2010/2011*. 8. aktualizované vyd. Olomouc: ANAG, 2011. 344 s. ISBN 978-80-7263-615-0.

Živnosti viazané – sú taxatívne uvedené v prílohe č. 2 živnostenského zákona. Okrem všeobecných podmienok je podmienkou ich prevádzkovania aj odborná kvalifikácia stanovená spomínanou prílohou alebo zvláštnymi právnymi predpismi uvedenými v tejto prílohe. Výkon týchto živností je viazaný³⁵ na oprávnenie, osvedčenie, registráciu, autorizáciu, akreditáciu alebo iný doklad vydaný podľa zvláštneho právneho predpisu k tomu určeným orgánom, ktorý osvedčuje, že držiteľ má odbornú spôsobilosť pre výkon činnosti v danom odbore.³⁶ Živnostenský zákon v tejto prílohe umožňuje pri niektorých živnostiach preukázať odbornú spôsobilosť aj dokladom o rekvalifikácii a dokladom o vykonaní príslušnej praxe v odbore z dôvodu, že v súčasnosti sa už pre niektoré viazané živnosti nedá získať vzdelanie na príslušnej škole, nakoľko sa daný odbor už nevyučuje a odbornú spôsobilosť je tak možné preukázať aj prostredníctvom rekvalifikácie.³⁷

Živnosti voľné – jednotlivé odbory činností náležiacie do voľnej živnosti tvoria prílohu č. 4 k živnostenskému zákonu. Jedná sa len o jednu živnosť, ktorá má 80 odborov činností nevymenovaných v prílohách č. 1 – 3 živnostenského zákona, čo znamená, že ich nemožno zaradiť k remeselným, viazaným a koncesovaným živnostiam, ale súčasne nepatria k činnostiam, ktoré sú vylúčené z pôsobnosti živnostenského zákona podľa § 3.

Obsahové náležitosti jednotlivých odborov stanovuje nariadenie vlády č. 278/2008 Zb., o obsahových náplniach jednotlivých živností, v znení neskorších predpisov. Ohlásená môže byť len taká voľná živnosť, ktorej predmet podnikania je v súlade s názvom odboru činností uvedenej prílohou č. 4.³⁸ Predmet podnikania tak musí byť formulovaný dostatočne jasne a určito.

Pre prevádzkovanie živnosti voľnej nie je vyžadované preukázanie odbornej ani inej spôsobilosti, postačí splnenie všeobecných podmienok, z čoho vyplýva, že najjednoduchšie je založenie práve tejto živnosti.

³⁵ Od toho tiež odvodený ich názov

³⁶ Terminologie živnostenského práva [online]. 2011 [cit. 12. 3. 2014]. Dostupné z: <http://www.zdarns.cz/ozu/pojmyhesla.asp#11>

³⁷ HORZINKOVÁ, Eva. *Živnostenský zákon v praxi 2010/2011*. 8. aktualizované vyd. Olomouc: ANAG, 2011. 344 s. ISBN 978-80-7263-615-0.

³⁸ HORZINKOVÁ, Eva. *Živnostenský zákon v praxi 2010/2011*. 8. aktualizované vyd. Olomouc: ANAG, 2011. 344 s. ISBN 978-80-7263-615-0.

b) Koncesované živnosti

Okruh týchto živností je taxatívne uvedený v prílohe č. 3 k živnostenskému zákonu, kde sú tiež uvedené aj požiadavky na odbornú spôsobilosť. Do tohto okruhu boli zahrnuté činnosti, ktoré by mohli výrazne ohroziť životy či zdravie ľudí, verejný záujem a majetkové a iné právo fyzických aj právnických osôb.³⁹

Na rozdiel od ohlasovacích živností je v tomto prípade nutné štátne povolenie, tzv. koncesia a živnosť možno prevádzkovať až na základe právoplatného rozhodnutia o udelení koncesie. Ide o jediné živnosti, kedy môže živnostenský úrad stanoviť podmienky ich prevádzkovania, avšak vždy len na základe živnostenského alebo zvláštného zákona. Prevádzka týchto živností vyžaduje z hľadiska ochrany verejných záujmov zvláštny režim, ktorý predpokladá splnenie zvláštnej spôsobilosti žiadateľa, ktorý musí byť predovšetkým bezúhonný a spoľahlivý. Často je prevádzkareň koncesovanej živnosti podmienená aj špecifickými požiadavkami na spôsobilosť zamestnancov a prevádzkarne, v ktorej sa živnosť vykonáva.⁴⁰

2.2.5 Prevádzkareň

Pri uskutočňovaní podnikateľskej činnosti podľa príslušných právnych predpisov nie je rozhodujúce, či podnikateľ prevádzkareň má alebo nemá. V mnohých prípadoch prevádzkovania živnosti je však nutnosťou, aby podnikateľ prevádzkareň mal.

Živnostenský zákon prevádzkareň vymedzuje ako priestor, kde sa živnosť prevádzkuje. Za prevádzkareň sa tiež považuje automat alebo podobné zariadenie slúžiace k predaju tovaru alebo poskytovaniu služieb a mobilná prevádzkareň. Mobilnou prevádzkarňou rozumieme prevádzkareň, ktorá je premiestniteľná a na jednom mieste nie je umiestnená dlhšie ako 3 mesiace. Prevádzkareň je možné umiestniť aj v byte. Pokiaľ však podnikateľ nie je jeho vlastníkom, musí mať na prevádzkovanie živnosti súhlas vlastníka bytu.

Podnikateľ musí zaistiť spôsobilosť prevádzkarne pre prevádzkovanie živnosti podľa zvláštnych právnych predpisov a pre každú prevádzkareň stanoviť osobu zodpovednú za jej činnosť; to neplatí pre automaty.

³⁹ ŠVARC, Zbyněk a jiné. *Základy obchodního práva*. 3. upravené vyd. Plzeň: Aleš Čeněk s.r.o., 2011. 426 s. ISBN: 978-80-7380-322-3.

⁴⁰ HORZINKOVÁ, Eva. *Koncesní systém v živnostenském podnikání*. 1. vyd. Olomouc: ANAG, 2002. 135 s. ISBN 80-7263-115-2

Zahájenie a ukončenie prevádzkovania živnosti v prevádzkarni sa živnostenskému úradu oznamuje písomne vopred.⁴¹ Túto oznamovaciu povinnosť podnikateľ nemá v prípade, pokiaľ prevádzkareň uviedol v ohlásení živnosti alebo v žiadosti o koncesiu a z uvedených dokumentov tak vyplýva, že živnosť bude uskutočňovaná v prevádzkarni bezprostredne po zahájení podnikateľskej činnosti.

Každá prevádzkareň musí byť trvalo a zvonku viditeľne označená obchodnou firmou, názvom alebo menom a priezviskom podnikateľa a jeho identifikačným číslom. Rovnako musí byť označená aj mobilná prevádzkareň či podobné zariadenie, navyše ešte údajom o sídle alebo adrese, na ktorej je umiestnená organizačná zložka zahraničnej osoby. Pri prevádzkarniach, ktoré sú určené na predaj tovaru alebo poskytovanie služieb, musí byť ešte uvedené meno a priezvisko osoby zodpovednej za činnosť prevádzkarne (s výnimkou automatov), predajná a prevádzková doba (mimo mobilnej prevádzkarne a automatu) a pri ubytovacích zariadeniach aj kategória a trieda tohto zariadenia.

Ak má podnikateľ právny dôvod, živnosť môže prevádzkovať aj vo viacerých prevádzkarniach.⁴²

2.2.6 Podmienky prevádzkovania živnosti

Základným predpokladom pre vznik živnostenského oprávnenia je splnenie podmienok stanovených živnostenským zákonom. Tieto podmienky musia existovať nielen pri vzniku živnostenského oprávnenia, ale aj počas celej doby prevádzkovania živnosti. Akonáhle ich podnikateľ prestane spĺňať, bude táto skutočnosť dôvodom k pozastaveniu živnosti alebo zrušeniu živnostenského oprávnenia.⁴³

Živnostenský zákon rozlišuje dva druhy podmienok potrebných pre prevádzkovanie živnosti, a to:

- podmienky všeobecné,
- podmienky zvláštne.

⁴¹ Príklad: Podnikateľ prevádzkuje živnosť v prevádzkarni iba v sezóne a po zvyšok roku je prevádzkareň zavretá. Podnikateľ vymedzil predajnú dobu určenú pre styk so zákazníkmi iba na toto obdobie. Je tak zbytočné, aby každý rok oznamoval zahájenie a ukončenie živnosti v prevádzkarni v zmysle § 17 odst. 5 ŽivZ.

⁴² HORZINKOVÁ, Eva. *Živnostenský zákon v praxi 2010/2011*. 8. aktualizované vyd. Olomouc: ANAG, 2011. 344 s. ISBN 978-80-7263-615-0.

⁴³ HÁSOVÁ, Jiřina a jiné. *Právní otázky podnikání v SRN*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2011. 301 s. ISBN 978-80-7400-411-7.

Splnenie všeobecných podmienok sa vyžaduje pri každej živnosti, zvláštne podmienky iba pri niektorých živnostiach alebo skupinách živností .

a) Všeobecné podmienky prevádzkovania živnosti

Ako bolo spomenuté vyššie, tieto podmienky musia byť podnikateľom alebo zodpovedným zástupcom právnickej osoby splnené vždy a sú základom pre vznik živnostenského oprávnenia. Sú stanovené § 6 živnostenského zákona nasledovne:

- plná svojprávnosť,
- bezúhonnosť.

Svojprávnosť je definovaná ako spôsobilosť nadobúdať pre seba vlastným právnym jednaním práva a zaväzovať sa k povinnostiam, t.j. právne jednať.⁴⁴

Plnej svojprávnosti človek dosiahne dovŕšením 18. roku alebo niekedy aj uzavretím manželstva a nestráca sa ani zánikom manželstva ani prehlásením manželstva za neplatné.⁴⁵ Pre účely prevádzkovania živnosti možno plnú svojprávnosť nahradiť povolením súdu k súhlasu zákonného zástupcu neplnoletého k samostatnej podnikateľskej činnosti. Je tak možné, aby živnostenské oprávnenie získala aj osoba mladšia 18 rokov.

Bezúhonnosť je v živnostenskom zákone vymedzená negatívne, t. j. koho za bezúhonného nemožno považovať. Bezúhonná osoba nie je tá, ktorá bola právoplatne odsúdená pre trestný čin spáchaný úmyselne, ak bol tento trestný čin spáchaný v súvislosti s podnikaním alebo s predmetom podnikania, o ktorý žiada alebo ktorý ohlasuje, pokiaľ sa na ňu nehladá, ako by nebola odsúdená. Bezúhonnosť má zaistiť, aby mali podnikatelia určité morálne a občianske kvality, ktoré zaistia dôveru ich obchodných partnerov a zákazníkov a solídnosť týchto obchodne - právnych vzťahov.⁴⁶

Bezúhonnosť sa pri občanoch ČR a zahraničných fyzických osobách, ktoré sú občanmi členského štátu EÚ, preukazuje výpisom z evidencie Registra trestov. V prípade zahraničnej fyzickej osoby, ktorá nie je občanom ČR ani členského štátu EÚ, sa bezúhonnosť

⁴⁴ § 15 zákona č. 89/2012 Zb., občiansky zákonník

⁴⁵ § 30 zákona č. 89/2012 Zb., občiansky zákonník

⁴⁶ ŠTĚPÁNOVÁ, Silvie. *Zakládáme a provozujeme živnost: Podnikání podle živnostenského zákona*. 1. vyd. Brno: Computer Press/CP Books, 2007. 224 s. ISBN 978-80-251-1735-4.

dokladuje výpisom z evidencie trestov alebo podobným rovnocenným dokladom vydaným štátom, ktorého je občanom alebo štátom jej posledného pobytu.⁴⁷

b) Zvláštne podmienky prevádzkovania živnosti

Zvláštne podmienky sa vzťahujú k osobe podnikateľa, ktorý musí už pri vstupe do podnikania preukázať svoju spôsobilosť pre prevádzkovanie živnosti, alebo ak takúto spôsobilosť nemá, môže ju preukázať prostredníctvom stanoveného zodpovedného zástupcu, ktorý samozrejme musí spĺňať aj všeobecné podmienky a následne potom zodpovedá za riadne prevádzkovanie živnosti a dodržiavanie živnostenskoprávnych predpisov.⁴⁸

Tieto podmienky sú vyžadované pri živnostiach remeselných, viazaných a koncesovaných. Ide o odbornú alebo inú spôsobilosť v prípadoch, kedy ju živnostenský zákon alebo iný zvláštny právny predpis vyžadujú. Odborná spôsobilosť sa preukazuje:

- pri remeselných živnostiach dokladom o vyučení a praxi,
- u viazaných živností dokladom o zvláštnej odbornej spôsobilosti, o dosiahnutom vzdelaní a odbornej praxi,
- pri koncesovaných živnostiach splnením podmienok podľa zvláštného právneho predpisu.⁴⁹

Túto spôsobilosť obsahuje živnostenský zákon, rovnako aj prílohy k tomuto zákonu.

Inou spôsobilosťou rozumieme splnenie iných zákonom stanovených podmienok, napr. vyšší vek ako 18 rokov a ďalej rôzne oprávnenia či osvedčenia deklarujúce splnenie špeciálnych podmienok pred výkonom určitej činnosti a vydaných k tomu zmocneným orgánom. Táto spôsobilosť už nemusí byť viazaná výhradne na osobu podnikateľa a jeho odbornú spôsobilosť, ale aj na odborné, technické, personálne či iné zázemie potrebné pre riadny výkon danej činnosti.⁵⁰

⁴⁷ HORZINKOVÁ, Eva. *Živnostenský zákon v praxi 2010/2011*. 8. aktualizované vyd. Olomouc: ANAG, 2011. 344 s. ISBN 978-80-7263-615-0.

⁴⁸ Terminologie živnostenského práva [online]. 2011 [cit. 13. 3. 2014]. Dostupné z: <http://www.zdarns.cz/ozu/pojmyhesla.asp#11>

⁴⁹ VEBER, Jaromír a jiné. *Podnikání malé a střední firmy*. 3. aktualizované a doplněné vyd. Praha: Grada Publishing a. s., 2012. 332 s. ISBN 978-80-247-4520-6.

⁵⁰ Terminologie živnostenského práva [online]. 2011 [cit. 13. 3. 2014]. Dostupné z: <http://www.zdarns.cz/ozu/pojmyhesla.asp#11>

2.2.7 Prekážky prevádzkovania živnosti

Napriek tomu, že podnikateľ spĺňa všeobecné, prípadne aj zvláštne podmienky prevádzkovania živnosti, nezíska živnostenské oprávnenie, pokiaľ je uňho tzv. prekážka prevádzkovania živnosti. Tieto prekážky môžeme rozdeliť do dvoch skupín:

- prekážky súkromnoprávne,
- prekážky verejnoprávne.

Súkromnoprávne prekážky nastanú, ak:

- na majetok držiteľa živnostenského oprávnenia bol prehlásený konkurz, odo dňa predaja závodu alebo nariadením súdu o ukončení prevádzky závodu,
- došlo k zamietnutiu insolvenčného návrhu preto, že majetok dlžníka nebol postačujúci na úhradu nákladov insolvenčného konania,
- je vydané rozhodnutie o zrušení konkurzu preto, že majetok dlžníka je úplne nepostačujúci pre uspokojenie veriteľov.

Ak dôjde k zamietnutiu insolvenčného návrhu alebo zrušeniu konkurzu, táto prekážka prevádzkovania živnosti trvá po dobu 3 rokov od nadobudnutia právnej moci rozhodnutia.

Súkromnoprávnu prekážku môže živnostenský úrad odpustiť, ak dlžník preukáže, že spĺňa predpoklady pre riadne plnenie povinností pri podnikaní a riadne plnenie finančných záväzkov. Môže sa tak stať napríklad vtedy, keď po ukončení konkurzu osoba, na ktorej majetok bol konkurz ukončený, zdedí nejaký majetok použiteľný pre podnikanie.

O verejnoprávných prekážkach hovoríme vtedy, pokiaľ:

- bol fyzickej osobe uložený súdom alebo správnym orgánom trest alebo sankcia zákazu činnosti, týkajúcej sa prevádzkovania živnosti alebo príbuzného odboru, a to po dobu, kedy zákaz trvá,⁵¹
- bolo fyzickej alebo právnickej osobe zrušené živnostenské oprávnenie. Táto osoba môže ohlásiť živnosť alebo požiadať o udelenie koncesie v odbore alebo príbuznom odbore najskôr po uplynutí 3 rokov od právnej moci rozhodnutia o zrušení živnostenského oprávnenia. Žiadosť o udelenie koncesie v inom odbore môže

⁵¹ Príklad: Podnikateľ prevádzkuje koncesovanú živnosť „Cestná motorová doprava nákladná“. Súd mu uložil zákaz riadenia motorových vozidiel. V tomto prípade však nepôjde o zákaz činnosti v odbore alebo v príbuznom odbore a nemožno tento zákaz považovať za prekážku prevádzkovania živnosti v zmysle § 8 odst. 5 ŽivZ. FO, ktorej bol zákaz vyslovený, nesmie viesť motorové vozidlo, avšak prevádzkovať podnik, ktorého predmetom činnosti je doprava nákladov, môže.

podnikateľ podať najskôr po uplynutí 1 roku od právnej moci rozhodnutia o zrušení živnostenského oprávnenia.⁵²

2.2.8 Inštitút zodpovedného zástupcu

Živnostenský zákon umožňuje podnikateľovi prevádzkovať živnosť prostredníctvom zodpovedného zástupcu. Tým je fyzická osoba stanovená podnikateľom, ktorá zodpovedá za riadne prevádzkovanie živnosti a za dodržiavanie živnostensko-právnych predpisov a je k podnikateľovi v zmluvnom vzťahu. Zodpovedný zástupca musí spĺňať všeobecné aj zvláštne podmienky prevádzkovania živnosti a túto funkciu môže vykonávať maximálne pre štyroch podnikateľov.

Zákon rozlišuje dva typy ustanovenia zodpovedného zástupcu:

- obligatórne, t.j. povinne a
- fakultatívne, t.j. dobrovoľne.

O obligatórneho zodpovedného zástupcu pôjde v prípade, kedy musí byť ustanovený povinne zo zákona. Ide o nasledovné prípady:

- podnikateľ je právnická osoba so sídlom v ČR.

Právnická osoba je povinná ustanoviť zodpovedného zástupcu pre živnosti, ktoré vyžadujú splnenie zvláštnych podmienok prevádzkovania živnosti. Do funkcie zodpovedného zástupcu česká právnická osoba stanovuje člena štatutárneho orgánu alebo štatutárny orgán, ktorý spĺňa podmienky pre výkon tejto funkcie. Ak nemožno zodpovedného zástupcu stanoviť z uvedených osôb, podnikateľ ho ustanoví z iných osôb.

- podnikateľ je zahraničná právnická osoba.

Zahraničná právnická osoba ustanoví do funkcie zodpovedného zástupcu vedúceho organizačnej zložky závodu umiestneného na území ČR ktorý spĺňa podmienky pre výkon tejto funkcie, inak osobu inú.

- podnikateľ je fyzická osoba, ktorá nespĺňa zvláštne podmienky prevádzkovania živnosti.

Zákon umožňuje ustanovenie zodpovedného zástupcu aj v prípade, kedy podnikateľ spĺňa všeobecné aj zvláštne podmienky prevádzkovania živnosti, ale z akéhokoľvek dôvodu osobne

⁵² ŠVARC, Zbyněk a jiné. *Základy obchodního práva*. 3. upravené vyd. Plzeň: Aleš Čeněk s.r.o., 2011. 426 s. ISBN: 978-80-7380-322-3.

živnosť prevádzkovať nechce. V tomto prípade sa jedná o fakultatívneho zodpovedného zástupcu. Ak svoju funkciu prestane vykonávať, podnikateľ nie je povinný ustanoviť nového zástupcu, ale môže naďalej prevádzkovať živnosť osobne.⁵³

Zodpovedným zástupcom sa nemôže stať osoba:

- u ktorej trvá prekážka prevádzkovania živnosti,
- ktorá je v prípade právnickej osoby členom dozornej rady alebo iného kontrolného orgánu tejto právnickej osoby,
- ktorej bolo zrušené živnostenské oprávnenie z dôvodu:
 - a) porušenia alebo porušovania podmienok stanovených rozhodnutím o udelení koncesie, živnostenským zákonom alebo zvláštnym právnym predpisom,
 - b) neplnenia záväzkov voči štátu⁵⁴,
 - c) zahraničná osoba nemá povolenie k pobytu a prevádzka živnosti je na platné povolenie viazaná.

V týchto prípadoch nemôže osoba vykonávať funkciu zodpovedného zástupcu v odbore alebo príbuznom odbore živnosti po dobu 1 roku od právnej moci rozhodnutia o zrušení živnostenského oprávnenia; to neplatí, ak bolo živnostenské oprávnenie zrušené z dôvodu, že živnosť nebola prevádzkovaná dlhšie ako 4 roky.

Povinnosťou podnikateľa je oznámiť živnostenskému úradu ustanovenie zodpovedného zástupcu ako aj ukončenie výkonu jeho funkcie, a to do 15 dní odo dňa, kedy predmetná udalosť nastala. Ak oznámi zodpovedný zástupca ukončenie výkonu funkcie sám, musí preukázať, že o tejto skutočnosti vopred písomne informoval podnikateľa.

Spôsob ustanovenia zodpovedného zástupcu pri ohlasovacích živnostiach a živnostiach koncesovaných sa líši. V prípade ohlasovacej živnosti postačuje zodpovedného zástupcu živnostenskému úradu iba oznámiť a ak spĺňa požadované podmienky, svoju funkciu môže vykonávať odo dňa ustanovenia. Pri koncesovaných živnostiach musí byť zodpovedný zástupca schválený živnostenským úradom a svoju funkciu môže vykonávať dňom, kedy rozhodnutie o schválení nadobudlo právnej moci.

⁵³ ŠVARC, Zbyněk a jiné. *Základy obchodního práva*. 3. upravené vyd. Plzeň: Aleš Čeněk s.r.o., 2011. 426 s. ISBN: 978-80-7380-322-3.

⁵⁴ Neplatí sociálne poistenie

2.2.9 Povinnosti podnikateľa

Živnostenský zákon podnikateľom ukladá niektoré povinnosti, ktoré musia pri prevádzkovaní živnosti dodržiavať. Z tých dôležitých je možné uviesť:

- viditeľne označiť objekt, v ktorom má sídlo (ak sa líši od jeho bydliska), obchodnou firmou, prípadne názvom alebo menom a priezviskom a identifikačným číslom, a zahraničná osoba organizačnú zložku závodu (ak ju zriaďuje).
- podnikateľ je povinný v prevádzkarni určenej na predaj tovaru alebo poskytovanie služieb zaistiť, aby v predajnej alebo prevádzkovej dobe určenej pre styk so zákazníkom bola prítomná osoba hovoriaca česky alebo slovensky.
- podnikateľ zodpovedá za to, že jeho zamestnanci preukázali splnenie podmienky bezúhonnosti, ak je táto podmienka vyžadovaná živnostenským zákonom alebo zvláštnym právnym predpisom.
- podnikateľ a fyzické osoby prevádzkujúce činnosť, ktorá je predmetom živnosti, osoby jednajúce ich menom a zodpovedný zástupca sú povinní preukázať svoju totožnosť pracovníkom živnostenského úradu.
- podnikateľ je povinný na zákazníkovu žiadosť vydať doklady o predaji tovaru alebo poskytnutia služby (s údajmi uvedenými v ŽivZ), ak zvláštny predpis nestanovuje niečo iné.
- podnikateľ je povinný kontrolnému úradu preukázať spôsob nadobudnutia predávaného tovaru alebo materiálu používaného k poskytovaniu služieb.⁵⁵

⁵⁵ HORZINKOVÁ, Eva. *Živnostenský zákon v praxi 2010/2011*. 8. aktualizované vyd. Olomouc: ANAG, 2011. 344 s. ISBN 978-80-7263-615-0.

3 Živnostenské oprávnienie

3.1 Charakteristika živnostenského oprávnienia

Každá fyzická či právnická osoba môže prevádzkovať živnosť iba na základe tohto oprávnenia. Živnostenské oprávnienie sa vyznačuje nasledujúcimi charakteristikami:

- má *univerzálny charakter*, čo znamená, že oprávnenie k prevádzkovaniu živnosti môžu získať ako osoby fyzické, tak aj osoby právnické, osoby české aj zahraničné.
- je *určené konkrétnym predmetom podnikania*, šírka predmetu podnikania však môže byť pri jednotlivých činnostiach rozdielna.
- jedná sa o *oprávnenie čisto osobnej povahy*, ktoré sa viaže priamo na osobu podnikateľa. Výnimku predstavujú iba živnostenským zákonom upravené inštitúty pokračovania v živnosti.
- je *územne neobmedzené*, tzn. že ho možno vykonávať na celom území ČR. Nie je tomu tak len v prípade ojedinelých výnimiek, kedy môže byť koncesia územne vymedzená napr. len pre určité mesto.
- je *časovo neobmedzené*, ak z prejavu vôle osoby, ktorá hodlá podnikáť alebo zo zvláštnej právnej úpravy, nevyplýva niečo iné. Znovu tomu tak nemusí byť v prípade koncesie, ktorá môže byť časovo obmedzená.
- možno ho označiť za *definitívne*, pretože fyzickej osobe umožňuje prevádzkovať živnosť bez ďalších náležitostí. Aj v tomto prípade však existujú výnimky, napr. schválenie prevádzkarne.⁵⁶

3.2 Vznik živnostenského oprávnienia

Postup pri vzniku živnostenského oprávnienia sa líši podľa toho, či ide o živnosť ohlasovaciu alebo koncesovanú. V prípade ohlasovacích živností je základom pre vznik živnostenského oprávnienia vôľa podnikateľa, ktorý sa rozhodol živnostensky podnikáť a oprávnenie vzniká dňom ohlásenia. Pri koncesovaných živnostiach je rozhodujúca vôľa živnostenského úradu oprávnenie vydať. Živnostenské oprávnenie tak vzniká dňom, kedy rozhodnutie o udelení koncesie nadobudlo právnej moci.

⁵⁶ STAŠA, Josef a Irena SRBOVÁ. *Zákon o živnostenském podnikání (živnostenský zákon) a předpisy související: komentář*. 4. doplněné a přepracované vyd. Praha: C. H. Beck, 2005. 561 s. ISBN 80-7179-925-4.

Vznik živnostenského oprávnenia okrem druhu živnosti ovplyvňuje tiež charakter osoby žiadateľa, t. j. či sa jedná o osobu fyzickú alebo právnickú, tuzemskú alebo zahraničnú. Tuzemským fyzickým a právnickým osobám v prípade ohlasovacej živnosti vzniká živnostenské oprávnenie dňom ohlásenia a v prípade koncesovanej živnosti okamihom, kedy rozhodnutie o udelení koncesie nadobudlo právnej moci. Uvedené však neplatí pre právnické osoby, ktoré sa zapisujú do obchodného registra. V ich prípade oprávnenie vzniká dňom zápisu do tohto registra. Zahraničným osobám, ktoré sa zapisujú do obchodného registra, a to bez rozlíšenia, či sa jedná o živnosť ohlasovaciu alebo koncesovanú, vzniká živnostenské oprávnenie dňom zápisu do obchodného registra.⁵⁷

Ak sa rozhodneme podnikat' na základe živnostenského oprávnenia, čakajú nás nasledovné kroky:

- navrhnuť firmu, pod ktorou bude živnosť prevádzkovaná,
- overiť, či činnosť, v ktorej chceme podnikat', vykazuje znaky živnosti,
- overiť, či spĺňame všeobecné, príp. i zvláštne podmienky prevádzkovania živnosti,
- zistiť, do akej skupiny živností patrí činnosť, ktorú chceme vykonávať,
- vyplniť Jednotný registračný formulár, predložiť požadované dokumenty a zaplatiť správny poplatok,
- a následne zahájiť podnikateľskú činnosť.⁵⁸

3.2.1 Ohlásenie živnosti

Pre vznik živnostenského oprávnenia je dôležité ohlásenie živnosti na obecnom živnostenskom úrade. Ako som spomínala v predošlej kapitole, plnia úlohu tzv. centrálného registračného miesta (ďalej len CRM). CRM umožňujú podnikateľom, aby pri ohlásení živnosti alebo podaní žiadosti o koncesiu splnili svoju registračnú povinnosť aj voči ďalším úradom, t. j. finančnému úradu, úradu práce, českej správne sociálneho zabezpečenia a zdravotnej poisťovni. CRM tak významne znižujú administratívnu záťaž podnikateľov.

Na živnostenskom úrade (CRM) podnikateľ vyplní Jednotný registračný formulár (ďalej tiež JRF). JRF zjednocuje predošlé typy formulárov, ktoré boli potrebné pre podanie žiadosti o ohlásenie, založenie, pozastavenie, zrušenie či zmeny živnosti. JRF je k dispozícii

⁵⁷ ŠVARC, Zbyněk a jiné. *Základy obchodního práva*. 3. upravené vyd. Plzeň: Aleš Čeněk s.r.o., 2011. 426 s. ISBN: 978-80-7380-322-3.

⁵⁸ VEBER, Jaromír a jiné. *Podnikání malé a střední firmy*. 3. aktualizované a doplněné vyd. Praha: Grada Publishing a. s., 2012. 332 s. ISBN 978-80-247-4520-6.

v dvoch základných typoch, a to pre fyzické a právnické osoby.⁵⁹ Fyzická osoba v ohlásení uvádza nasledovné údaje:

- svoje identifikačné údaje (meno a priezvisko, príp. firmu, bydlisko, rodné číslo a ďalšie),
- predmet a miesto podnikania,
- identifikačné číslo, ak bolo pridelené,
- ak prevádzkuje živnosť prostredníctvom zodpovedného zástupcu, tak uvedie jeho identifikačné údaje,
- prevádzkareň (príp. prevádzkarne), v ktorej bude prevádzkovať živnosť s výnimkou mobilných prevádzkarní a automatov.

Právnická osoba uvádza:

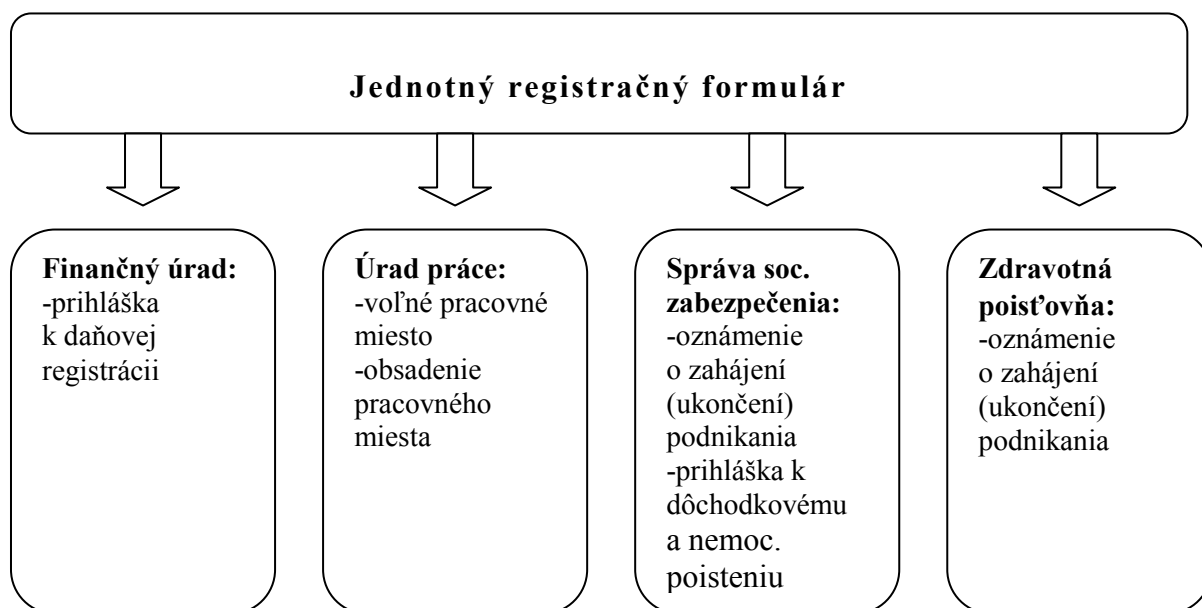
- obchodnú firmu alebo názov a sídlo a identifikačné údaje osôb, ktoré sú jej štatutárnym orgánom,
- podobne ako pri fyzickej osobe uvádza identifikačné údaje zodpovedného zástupcu, prevádzkarne, predmet podnikania a identifikačné číslo,
- v prípade zahraničnej právnickej osoby je nutné uviesť aj označenie a umiestnenie organizačnej zložky závodu v ČR.

JRF je možné vyplniť taktiež on-line a v prípade, že podnikateľ vlastní elektronický podpis, môže ho elektronicky odoslať na zvolené CRM.⁶⁰

⁵⁹ VEBER, Jaromír a jiné. *Podnikání malé a střední firmy*. 3. aktualizované a doplněné vyd. Praha: Grada Publishing a. s., 2012. 332 s. ISBN 978-80-247-4520-6.

⁶⁰ On-line aplikácia JRF pre FO a PO je dostupná napríklad na stránkach Ministerstva priemyslu a obchodu <http://www.mpo.cz/dokument22162.html>

Obrázok č. 3.1: Zjednotenie formulárov prostredníctvom JRF

Zdroj: vlastné spracovanie

Ďalším spôsobom, ako možno uskutočniť podanie živnostenskému úradu, je prostredníctvom Českého podacieho overovacieho informačného národného terminálu, tzv. Czech POINT. Služi ako asistované miesto výkonu verejnej správy, ktoré umožňuje komunikáciu so štátom prostredníctvom jedného univerzálneho miesta. Na tomto mieste môže každý človek požiadať o výpis ako z verejných, tak aj neverejných registrov (z obchodného a živnostenského registra, registra trestov atď), zažiadať o dátovú schránku či úradne overiť dokumenty a listiny. Kontaktné miesta sa nachádzajú na obecných a krajských úradoch a na vybraných pobočkách Českej pošty.⁶¹

3.2.2 Vznik oprávnenia pri ohlasovacích živnostiach

Ak žiadateľ spĺňa podmienky stanovené zákonom, oprávnenie podnikat' vzniká už dňom ohlásenia živnosti (v prípade právnických osôb, ktoré sa povinne zapisujú do obchodného registra, až po ich vzniku). Pri splnení všeobecných podmienok a odbornej či inej spôsobilosti je tak živnostenský úrad povinný do 5 dní odo dňa doručenia ohlásenia vykonať

⁶¹ MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Czech POINT* [online]. 2014 [cit. 25. 3. 2014]. Dostupné z: <http://www.czechpoint.cz/web/>

zápis do živnostenského registra a vydať podnikateľovi výpis. Ten ešte nepreukazuje vznik živnostenského oprávnenia, ale dosvedčuje splnenie podmienok potrebných pre prevádzkovanie živnosti.

Ohlásenie musí byť riadne, t. j. musí spĺňať náležitosti podľa zákona (obsahovať všetky požadované údaje) a musia byť k nemu pripojené vyžadované doklady. Ak živnostenský úrad zistí, že ohlásenie nespĺňa niektorú zo zákonom určených náležitostí, vyzve žiadateľa k odstráneniu chýb a stanoví k tomu primeranú lehotu, ktorú možno na žiadosť podnikateľa aj opakovane predĺžiť. Po ich odstránení sa ohlásenie považuje od počiatku za bezchybné. Ak chyby ale v určenej lehote odstránené neboli, živnostenský úrad rozhodne o tom, že živnostenské oprávnenie nevzniklo.⁶²

Živnostenský zákon stanovuje doklady, ktoré je potrebné pripojiť k ohláseniu, a to predovšetkým:

- prehlásenie zodpovedného zástupcu, že súhlasí s ustanovením do funkcie,
- doklad preukazujúci právny dôvod pre užívanie podnikateľských priestorov, ak sa líši od miesta bydliska žiadateľa,
- doklady preukazujúce odbornú či inú spôsobilosť žiadateľa, prípadne aj zodpovedného zástupcu, ak to zákon vyžaduje,
- doklad o zaplatení správneho poplatku,
- právnická osoba navyše prikladá doklady preukazujúce jej založenie alebo vznik a
- zahraničná osoba prikladá výpis z evidencie trestov alebo iný rovnocenný doklad.

3.2.3 Vznik oprávnenia pri koncesovaných živnostiach

Hlavnou podmienkou pre vznik oprávnenia pri živnostiach koncesovaných je vydanie koncesie, ku ktorej je potrebné súhlasné stanovisko príslušného orgánu štátnej správy, ktorým môže byť napr. Ministerstvo pre miestny rozvoj v prípade žiadosti o koncesiu na prevádzkovanie cestovnej kancelárie. Živnostenské oprávnenie tak vzniká dňom nadobudnutia právnej moci rozhodnutia o vydaní koncesie.

Ak podnikateľ k žiadosti o koncesiu predloží doklady o splnení všeobecných aj zvláštnych podmienok a zároveň aj doklady, ktoré sú potrebné pre vydanie stanoviska príslušného orgánu štátnej správy, a živnostenský úrad uzná, že žiadosť je v poriadku, do 30

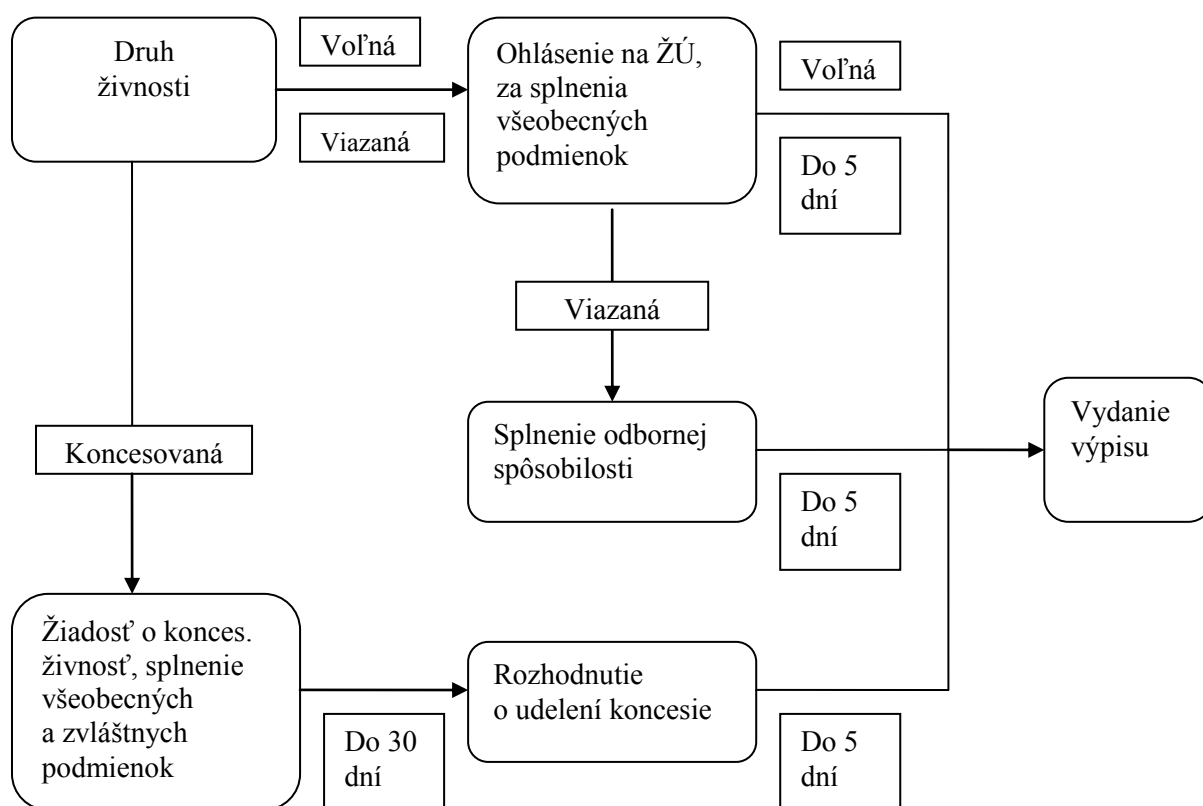
⁶² HORZINKOVÁ, Eva. *Živnostenský zákon v praxi 2010/2011*. 8. aktualizované vyd. Olomouc: ANAG, 2011. 344 s. ISBN 978-80-7263-615-0.

dní vydá v tejto veci kladné stanovisko. Ďalej do 5 dní od nadobudnutia právnej moci rozhodnutia o udelení koncesie urobí zápis do živnostenského registra a následne vydá podnikateľovi výpis, ktorým sa preukazuje živnostenské oprávnenie.

Náležitosti žiadosti o koncesie sú podobné ako pri ohlásení živnosti, akurát je predmet podnikania potrebné uviesť v úplnom alebo čiastočnom rozsahu podľa prílohy č. 3.

V prípade, kedy žiadosť o udelenie koncesie nespĺňa stanovené náležitosti, živnostenský úrad bude postupovať rovnako ako pri ohlasovacích živnostiach.⁶³

Obrázok č. 3.2: Proces vzniku živnostenského oprávnenia

Zdroj: SYNEK, Miloslav a jiné. *Manažerská ekonomika*. 5. aktualizované a doplněné vyd. Praha: Grada Publishing a. s., 2011. 480 s. ISBN 978-80-247-3494-1.

⁶³ HORZINKOVÁ, Eva. *Živnostenský zákon v praxi 2010/2011*. 8. aktualizované vyd. Olomouc: ANAG, 2011. 344 s. ISBN 978-80-7263-615-0.

3.3 Preukaz živnostenského oprávnenia

Po novele zákona č. 130/2008 Zb., o živnostenskom podnikaní, už živnostenský úrad nevydáva 2 typy živnostenských preukazov, t. j. pre živnosť ohlasovaciu - živnostenský list a pre živnosť koncesovanú - koncesnú listinu. V súčasnosti už je vydávaný iba jeden preukaz živnostenského oprávnenia, a to výpis zo živnostenského registra. Do vydania výpisu podnikateľ preukazuje svoje živnostenské oprávnenie kópiou ohlásenia s preukázaným doručením živnostenskému úradu alebo právoplatným rozhodnutím o udelení koncesie. Platnosť živnostenského listu a koncesnej listiny však zostáva zachovaná.

O výpis zo živnostenského registra môže zažiadať ktokoľvek na živnostenskom úrade alebo na kontaktnom mieste verejnej správy. Môže požiadať buď o úplný výpis, v ktorom sú všetky údaje zapísané v živnostenskom registri (s výnimkou rodných čísel a údajov o sankciách), alebo o čiastočný výpis, ktorý obsahuje iba údaje v požadovanom rozsahu ako napr. len údaje o prevádzkach podnikateľa (znovu s výnimkou rodných čísel a údajov o sankciách).⁶⁴

3.4 Rozsah živnostenského oprávnenia

Rozsah živnostenského oprávnenia stanovuje činnosti, ktoré je podnikateľ oprávnený prevádzkovať v rámci svojho živnostenského oprávnenia. Rozsah oprávnenia sa posudzuje podľa predmetu podnikania uvedeného vo výpise zo živnostenského registra alebo ho vymedzuje doklad vydaný správnym orgánom podľa zvláštneho právneho predpisu (ak je prevádzkovanie živnosti viazané na tento doklad). Ďalej je nutné prihliadať aj k zákonom vymedzenému rozsahu činností, ktoré zákon člení na živnosti obchodné, výrobné a poskytujúce služby. Rozsah oprávnenia je vymedzený pre každý druh živnosti zvlášť, avšak hranice medzi nimi nie sú nijak ostré a pri zachovaní povahy živnosti sú povolené určité presahy.

Obchodná činnosť – ak zostane zachovaná povaha živnosti, je podnikateľ oprávnený:

- prenajímať tovar,
- sprostredkovať kúpu a predaj tovaru v jednotlivých prípadoch,

⁶⁴ Terminologie živnostenského práva [online]. 2011 [cit. 27. 3. 2014]. Dostupné z: <http://www.zdarns.cz/ozu/pojmyhesla.asp#11>

- robiť na tovare drobné zmeny, ktorými tovar prispôsobuje potrebám kupujúceho na jeho žiadosť,
- vykonávať montáž tovaru dodaného zákazníkovi, ak môže byť urobená jednoduchým spôsobom bez zvláštnych odborných znalostí,
- vykonať výmenu chybných súčastí pri dodanom tovare, ak môže byť urobená jednoduchým spôsobom bez zvláštnych odborných znalostí,
- vykonať servis tovaru za predpokladu, že k tomu využije odborne spôsobilých osôb.

V situácii, ak by vyššie uvedené činnosti vyžadovali koncesiu, podnikateľ ich môže vykonávať len v prípade, ak koncesiu má. Podnikateľ má ďalej právo prijímať objednávky na zhotovenie, spracovanie alebo úpravy tovaru (k jeho predaju je oprávnený) a vykonanie týchto činností ponechať na oprávnenom výrobcovi.

Výrobná činnosť – podnikateľ prevádzkujúci živnosť, ktorá spočíva vo výrobných činnostiach, má právo výrobky vyrábať a ďalej predávať a opravovať (ak zostane zachovaná povaha živnosti). Ďalej má právo:

- nakupovať za účelom ďalšieho predaja a predávať výrobky aj od iných výrobcov a príslušenstva, ak ide o výrobky rovnakého druhu, aké výrobca sám vyrába, alebo tiež v jednotlivých prípadoch sprostredkovať predaj cudzích výrobkov a príslušenstva,
- vyrábať a potlačovať etikety, obaly a iné pomocné prostriedky umožňujúce predaj výrobkov jeho výroby,
- prenajímať výrobky nielen vlastnej výroby, ale aj iných výrobcov rovnakého druhu,
- vykonávať montáž, nastavenie a údržbu výrobkov.

Nákup, predaj, sprostredkovanie predaja a prenájom cudzích výrobkov môže podnikateľ uskutočňovať len v takom rozsahu, pri ako zostane zachovaná povaha výrobných činností.

Činnosti poskytujúce služby – pri týchto činnostiach podnikateľ poskytuje opravy alebo údržbu vecí, prepravu osôb alebo vecí, ubytovanie, hostinskú a zastavárenskú činnosť a iné práce a výkony slúžiace k uspokojovaniu ďalších potrieb (predovšetkým poradenské, informačné, expertízne či sprostredkovateľské činnosti), ak zostane zachovaná povaha živnosti. V prípade prepravy osôb a vecí môže podnikateľ vykonávať činnosti, ktoré súvisia so zaistením bezpečnosti a pohodlia cestujúcich, prekladať, skladovať a baliť zásielky, prevádzkovať úschovu a poskytovať pohostinstvo v dopravných prostriedkoch.⁶⁵

⁶⁵ ŠVARC, Zbyněk a jiné. *Základy obchodního práva*. 3. upravené vyd. Plzeň: Aleš Čeněk s.r.o., 2011. 426 s. ISBN: 978-80-7380-322-3.

3.5 Zmena živnostenského oprávnenia

Živnostenský zákon podnikateľom ukladá tzv. oznamovaciu povinnosť, čiže povinnosť oznámiť živnostenskému úradu všetky zmeny a doplnenia ohľadom údajov a dokladov, ktoré sú stanovené pre ohlásenie živnosti a podanie žiadosti o koncesiu, a to do 15 dní odo dňa ich vzniku. Uvedené neplatí pre zmeny a doplnenia, ktoré boli už predtým zapísané do obchodného registra.

Tieto zmeny môžeme podľa ich povahy rozdeliť na 2 skupiny:

- zmeny skutkovej povahy a
- zmeny týkajúce sa identifikačných údajov.

Príkladom zmeny skutkovej povahy môžu byť napr. zmeny týkajúce sa všeobecných či zvláštnych podmienok, zmena rozsahu predmetu podnikania či zmeny v spôsobe prevádzkovania živnosti. Zmenou identifikačných údajov môžu byť napr. zmeny osobných údajov podnikateľa či zmena zodpovedného zástupcu.

Zmeny môžeme ohlásiť na ktoromkoľvek živnostenskom úrade prostredníctvom zmenového listu jednotného registračného formulára, pomocou ktorého budú zmeny oznámené nielen živnostenskému úradu, ale aj ďalším orgánom štátnej správy. Živnostenský úrad, ktorému bolo podanie doručené, následne uskutoční zápis do živnostenského registra a vydá podnikateľovi nový výpis so zmenenými údajmi, prípadne ho iba informuje o uskutočnených zmenách.⁶⁶

3.6 Zánik živnostenského oprávnenia

Oprávnenie podnikat' trvá až do doby zániku živnostenského oprávnenia, čím sa rozumie zánik práva prevádzkovať živnosť – vykonávať príslušnú podnikateľskú činnosť. Spôsoby zániku živnostenského oprávnenia vyplývajú zo zákona, na rozdiel od vzniku živností sú upravené zhodne pre živnosti ohlasovacie aj koncesované. K zániku živnostenského oprávnenia môže dôjsť dvomi spôsobmi - priamo zo zákona alebo rozhodnutím živnostenského úradu. K zániku zo zákona dochádza bez toho, aby bolo nutné

⁶⁶ Změna živnostenského oprávnění [online]. 2010 [cit. 27. 3. 2014]. Dostupné z: <http://www.ceskepodnikani.cz/2010/10/23/zmena-zivnostenskeho-opravneni/>

rozhodnutie živnostenského úradu a v druhom prípade môže živnostenský úrad rozhodnúť len z dôvodov, ktoré sú výslovne uvedené v zákone.⁶⁷

Nadobudnutím právnej moci o zrušení živnostenského oprávnenia podnikateľ nesmie ďalej pokračovať v podnikaní v odbore živnosti, na ktorý sa zrušené oprávnenie vzťahuje.⁶⁸ Osoba, ktorej bolo živnostenské oprávnenie zrušené, môže znovu získať nové oprávnenie, ak spĺňa všeobecné, príp. zvláštne podmienky a nenastala u nej prekážka prevádzkovania živnosti. V niektorých prípadoch, kedy dôjde k zrušeniu oprávnenia rozhodnutím živnostenského úradu, stanovuje zákon lehotu, počas ktorej podnikateľ nemôže prevádzkovať živnosť v rovnakom alebo príbuznom odbore. Táto lehota je stanovená na 3 roky a až po uplynutí tejto doby môže podnikateľ znovu ohlásiť živnosť či podať žiadosť o udelenie koncesie v rovnakom alebo príbuznom odbore. V prípade koncesovanej živnosti v inom odbore môže podnikateľ podať žiadosť o udelenie koncesie najskôr po uplynutí 1 roku od právnej moci rozhodnutia o zrušení živnostenského oprávnenia.⁶⁹

3.6.1 Zánik živnostenského oprávnenia zo zákona

Medzi zákonné dôvody zrušenia živnostenského oprávnenia patrí:

- *smrť podnikateľa – fyzickej osoby* – živnostenské oprávnenie zaniká dňom smrti živnostníka.

V prípade smrti podnikateľa však existuje tzv. **inštitút pokračovania v živnosti**, kedy zákon vymedzuje podmienky pokračovania v prevádzkovaní živnosti a umožňuje kontinuitu podnikania bez prerušenia stanovenému okruhu osôb. Tento okruh osôb je daný taxatívne a jedná sa o tieto subjekty:

- správca pozostalosti alebo vykonávateľ závetu,
- dediči zo zákona, pokiaľ nie je dedičov zo závetu,
- dediči zo závetu a pozostalý manžel alebo partner, aj keď nie je dedičom, ak je spoluvlastníkom majetku používaného k prevádzkovaniu živnosti,
- insolvenčný správca stanovený súdom, najdlhšie však do skončenia insolvenčného konania, a likvidačný správca,

⁶⁷ ŠVARC, Zbyněk a jiné. *Základy obchodního práva*. 3. upravené vyd. Plzeň: Aleš Čeněk s.r.o., 2011. 426 s. ISBN: 978-80-7380-322-3.

⁶⁸ Takáto činnosť by sa považovala za neoprávnené podnikanie

⁶⁹ OPLUŠTIL, Petr. *K zániku živnostenského oprávnění* [online]. 2005 [cit. 31. 3. 2014]. Dostupné z: <http://www.konkurs-vyrovnani.cz/index.php?idac=134&idb=22>

- pozostalý manžel alebo partner, ak sú spoluvlastníkom majetku používaného k prevádzkovaniu živnosti a v živnosti nepokračujú dediči,
- zverenecký správca, ak bol závod pre prípad smrti vložený do zvereneckého fondu.

Správca pozostalosti, vykonávateľ závete, dediči, pozostalý manžel alebo partner musia svoj úmysel oznámiť Živnostenskému úradu v zákonnej lehote 3 mesiacov odo dňa smrti podnikateľa.⁷⁰ Ak tieto osoby nespĺňajú všeobecné, prípadne zvláštne podmienky, alebo existuje u nich prekážka prevádzkovania živnosti alebo nemajú pobyt na území ČR a zákon tento pobyt vyžaduje, musia ustanoviť zodpovedného zástupcu. Pokiaľ lehota 3 mesiacov márne uplynie a v živnosti nepokračuje správca pozostalosti menovaný súdom, zverenecký, insolvenčný alebo likvidačný správca, živnostenské oprávnenie zaniká dňom úmrtia podnikateľa. Ak však v prevádzkovaní živnosti pokračovať budú, majú za povinnosť oznámiť pokračovanie živnosti v lehote 1 mesiaca odo dňa úmrtia podnikateľa alebo ustanovenia do funkcie (ak bol do funkcie ustanovený neskôr ako deň úmrtia živnostníka).⁷¹

- *zánik právnickej osoby* – pri zániku právnickej osoby zaniká aj jej živnostenské oprávnenie. Oprávnenie však nemusí zaniknúť pri fúzii, prevode imania alebo rozdelením závodu, ak sa nástupnícka spoločnosť alebo preberajúci spoločník, ktorí dosiaľ nemajú príslušné živnostenské oprávnenie, rozhodnú pokračovať v prevádzkovaní živnosti za predpokladu, že do 15 dní odo dňa právnych účinkov fúzie, rozdelenia alebo prevodu imania písomne oznámia živnostenskému úradu pokračovanie v živnosti a zároveň ohlásia živnosť ohlasovaciu alebo požiadajú o udelenie koncesie.

- *uplynutie doby* – ak bolo živnostenské oprávnenie obmedzené na určitú dobu.⁷² Pokiaľ však podnikateľ pred uplynutím tejto doby oznámi, že hodlá v prevádzkovaní živnosti pokračovať alebo požiada o zmenu rozhodnutia o udelení koncesie vydané na dobu určitú, oprávnenie nezaniká. Platnosť takto časovo obmedzeného oprávnenia možno predĺžiť, avšak podnikateľ by tak mal učiniť s dostatočným predstihom, aby rozhodnutie živnostenského

⁷⁰ Príklad: Podnikateľ P. H. zomrel dňa 15. 5. 2013 a nezanechal závet. Jeho dcéra A. H. oznámila dňa 4. 10. 2013 živnostenskému úradu, že bude naďalej prevádzkovať živnosť zomrelého „Prevádzkovanie strelnice“, nakoľko je jedinou dcérou zomrelého, pretože jej matka zomrela už pred tromi rokmi. Súčasne predložila doklady preukazujúce, že spĺňa všeobecné aj zvláštne podmienky prevádzkovania živnosti. Živnostenský úrad jej však oznámil, že v prevádzkovaní pokračovať nemôže, pretože nebola splnená trojmesačná zákonná lehota v zmysle § 13 odst. 2 ŽivZ.

⁷¹ HORZINKOVÁ, Eva. *Živnostenský zákon v praxi 2010/2011*. 8. aktualizované vyd. Olomouc: ANAG, 2011. 344 s. ISBN 978-80-7263-615-0.

⁷² Príklad: Podnikateľ prevádzkoval živnosť na dobu určitú, t. j. do 20. 2. 2014. Dňa 20. 3. 2014 oznámil živnostenskému úradu, že v prevádzkovaní živnosti hodlá pokračovať. Živnostenský úrad mu však oznámil, že musí ohlásiť novú živnosť, pretože pôvodné živnostenské oprávnenie mu zaniklo. Toto oprávnenie mu bolo udelené na dobu určitú a pokiaľ mal záujem pokračovať v živnosti naďalej aj po tejto lehote, mal túto skutočnosť oznámiť živnostenskému úradu pred ukončením lehoty v zmysle § 57 odst. 2 ŽivZ.

úradu o predĺžení platnosti oprávnenia nadobudlo právnej moci pred skončením pôvodnej platnosti oprávnenia.

- *výmaz zahraničnej osoby alebo jej predmetu podnikania z obchodného registra,*
- *na základe zvláštneho právneho predpisu.*

3.6.2 Zánik živnostenského oprávnenia rozhodnutím živnostenského úradu

Zákon rozlišuje dôvody zrušenia živnostenského oprávnenia ako:

- obligatórne, kedy je živnostenský úrad povinný zrušiť živnostenské oprávnenie a
- fakultatívne, kedy živnostenský úrad môže, ale nemusí zrušiť živnostenské oprávnenie.

Obligatórne živnostenský úrad rozhoduje v týchto prípadoch:

- podnikateľ stratil plnú svojprávnosť a nestanovil zodpovedného zástupcu,
- podnikateľ prestal byť bezúhonným,
- u podnikateľa nastala prekážka prevádzkovania živnosti,
- podnikateľ nepreukáže právny dôvod užívania obchodných priestorov,
- podnikateľ sám o to požiadala – živnostenské oprávnenie bude zrušené ku dňu, ktorý podnikateľ oznámi, najskôr však ku dňu doručenia žiadosti. Ak dátum nie je uvedený, oprávnenie sa ruší dňom nadobudnutia právnej moci rozhodnutia živnostenského úradu.

Fakultatívne živnostenský úrad rozhodne v prípade, kedy:

- podnikateľ závažným spôsobom porušil alebo porušuje podmienky stanovené v rozhodnutí o udelení koncesie, živnostenským zákonom alebo zvláštnym právnym predpisom,
- zahraničná FO, ktorej oprávnenie prevádzkovať živnosť je viazané na povolenie k pobytu na území ČR, túto podmienku nesplňuje,
- podnikateľ neprevádzkuje živnosť po dobu dlhšiu ako 4 roky (to neplatí, ak podnikateľ oznámil prerušenie prevádzkovania živnosti),
- na návrh príslušnej správy sociálneho zabezpečenia, ak podnikateľ neplní záväzky voči štátu.

V prípadoch fakultatívneho zrušenia živnostenského oprávnenia môže živnostenský úrad miesto zrušenia oprávnenia rozhodnúť o pozastavení prevádzkovania živnosti. Pri pozastavení právo podnikat' nezaniká, podnikateľ však nemôže po stanovenú dobu živnosť prevádzkovať.

Doba pozastavenia nesmie byť dlhšia ako 1 rok.⁷³ Účelom pozastavenia je ochrana verejných záujmov a umožňuje podnikateľovi napraviť nedostatky, ktoré k pozastaveniu prevádzkovania živnosti, bez toho, aby musel niesť nepríjemné následky plynúce zo zrušenia oprávnenia.⁷⁴

Od pozastavenia je nutné rozlíšiť *prerušenie prevádzkovania živnosti*. Prerušením podnikania sa rozumie stav, kedy podnikateľ z vlastnej vôle nevykonáva podnikateľskú činnosť. Podnikateľ môže činnosť prerušiť bez udania dôvodu na ľubovoľne dlhú dobu bez toho, aby mu zaniklo živnostenské oprávnenie. Prerušenie nie je nutné hlásiť priamo živnostenskému úradu, ale je nutné ohlásiť to správnym orgánom, konkrétne do 8 dní od prerušenia prevádzkovania živnosti správe sociálneho zabezpečenia a zdravotnej poisťovni a do 15 dní finančnému úradu. Jednoduchšia cesta však vedie cez vyplnenie JRF, kde jedným dokumentom oznámime prerušenie všetkým spomínaným úradom. K prerušeniu prevádzkovania živnosti dôjde v deň, kedy je oznámenie doručené živnostenskému úradu, prípadne neskorším dňom, ktorý si stanoví podnikateľ.⁷⁵ Prerušenie či pozastavenie prevádzkovania živnosti má tak na rozdiel od zániku živnosti iba charakter dočasnej povahy.

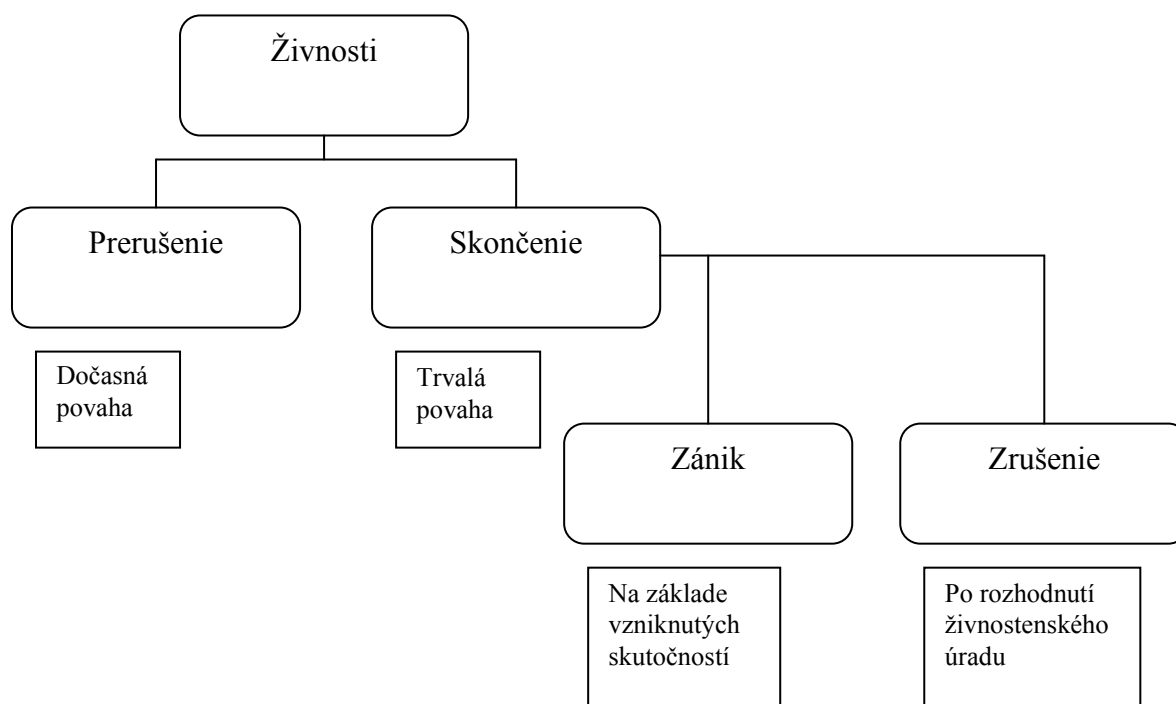
Po zániku živnostenského oprávnenia je živnostenský úrad povinný túto skutočnosť oznámiť správnym orgánom.

⁷³ ŠVARC, Zbyněk a jiné. *Základy obchodního práva*. 3. upravené vyd. Plzeň: Aleš Čeněk s.r.o., 2011. 426 s. ISBN: 978-80-7380-322-3.

⁷⁴ OPLUŠTIL, Petr. *K zániku živnostenského oprávnění* [online]. 2005 [cit. 1. 4. 2014]. Dostupné z: <http://www.konkurs-vyrovnani.cz/index.php?idac=134&idb=22>

⁷⁵ KANDLEROVÁ, Kateřina. *Prerušení či zrušení živnosti* [online]. 2014 [cit. 1. 4. 2014]. Dostupné z: <http://portal.pohoda.cz/pro-podnikatele/uz-podnikam/preruseni-ci-zruseni-zivnosti/>

Obrázok č. 3.3: Prerušenie a ukončenie živnosti

Zdroj: SÝKORA, Tomáš a jiné. *Minimum podnikatele*. 1. vyd. Olomouc: VUP, 2013. 147 s. ISBN 978-80-2443801-6.

3.7 Živnostenský register

Živnostenský register je informačným systémom verejnej správy, ktorého správcom je Ministerstvo priemyslu a obchodu a prevádzkovateľmi obecné a krajské živnostenské úrady. Do registra sa zapisujú podnikatelia, ktorí podnikajú na základe živnostenského oprávnenia a základné údaje o nich a ich oprávneniach. Je vedený v elektronickej podobe, ktorý umožňuje diaľkový prístup k týmto údajom, t. j. prostredníctvom internetu, a ide o verejný zoznam, s výnimkou prehľadu o rodných číslach a uložených pokutách a sankčných opatreniach uložených inými správnymi orgánmi a každá osoba môže do registra nahliadnuť a zaobstarat' si výpis či opis. Živnostenský register je teda verejný v tej časti, v ktorej sú obsiahnuté identifikačné údaje FO a PO, ako meno, miesto podnikania, predmet podnikania, dátum zániku živnostenského oprávnenia atď.⁷⁶

⁷⁶ HÁSOVÁ, Jiřina a jiné. *Právní otázky podnikání v SRN*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2011. 301 s. ISBN 978-80-7400-411-7.

Nezávisle na tom, či ide o FO alebo PO, sú do živnostenského registra zapisované nasledovné skutočnosti:

- identifikačné číslo,
- predmet podnikania,
- druh živnosti,
- prevádzkareň (resp. prevádzkarne), v ktorých je živnosť prevádzkovaná,
- dátum vzniku a zániku živnostenského oprávnenia,
- dátum zahájenia prevádzkovania živnosti,
- dátum pozastavenia alebo prerušenia prevádzkovania živnosti,
- doba platnosti živnostenského oprávnenia,
- dátum doručenia výpisu zo živnostenského registra,
- prekážky prevádzkovania živnosti,
- prehľad o uložených pokutách včítane sankčných opatrení uložených iným správnym orgánom v súvislosti so živnostenským podnikaním a ďalšie.

Ďalšie skutočnosti týkajúce sa FO:

- meno a priezvisko, príp. obchodná firma a miesto podnikania,
- štátne občianstvo,
- bydlisko,
- rodné číslo, príp. dátum narodenia.

Skutočnosti týkajúce sa PO:

- obchodná firma alebo názov,
- identifikačné číslo,
- sídlo.

Skutočnosti týkajúce sa zahraničných osôb:

- adresa organizačnej zložky podniku umiestnená v ČR,
- u vedúceho organizačnej zložky meno a priezvisko, občianstvo, bydlisko alebo pobyt na území ČR.

Údaje ohľadom zodpovedného zástupcu:

- meno a priezvisko,
- štátne občianstvo,
- bydlisko alebo pobyt na území ČR,
- rodné číslo, príp. dátum narodenia.

Do živnostenského registra sú zapisované aj údaje štatistického a evidenčného charakteru súvisiace s prevádzkovaním živností, takže za týmto účelom môžu byť združované aj informácie a údaje z iných informačných systémov a registrov.⁷⁷

3.8 Živnostenská kontrola

Činnosť podnikateľov je kontrolovaná živnostenskými úradmi, ktoré sú oprávnené v rámci svojej pôsobnosti vykonávať tzv. živnostenskú kontrolu, kde vecný rozsah kontrolnej činnosti zahŕňa:

- plnenie povinností stanovených živnostenským zákonom,
- plnenie povinností uložených zvláštnymi právnymi predpismi,
- dodržiavanie podmienok prevádzkovania koncesovanej živnosti vyplývajúce z rozhodnutia o udelení koncesie.

Právny základ živnostenskej kontroly možno nájsť v živnostenskom zákone, ktorý špecifikuje nielen podmienky živnostenského podnikania, ale tiež kontrolu nad ich dodržiavaním. Fyzicky kontrolnú činnosť vykonávajú pracovníci živnostenských úradov, ktorí sa riadia ustanoveniami zákona č. 552/1991 Zb., o štátnej kontrole, ktorý upravuje postup pri výkone kontroly a základné pravidlá kontrolnej činnosti. Živnostenskej kontroly sa dotýkajú aj niektoré ďalšie zvláštne právne predpisy, konkrétne zákon č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa či zákon č. 353/2003 Zb., o spotrebných daniach. Miestnu príslušnosť v riadení o správnych deliktoch upravuje zákon č. 500/2004 Zb., správny poriadok a v riadení o priestupkoch zákon č. 200/1990 Zb., o priestupkoch.

Kontrola je zahájená v okamihu, kedy sa zamestnanci živnostenského úradu preukážu kontrolovanej osobe preukazom pracovníka ŽÚ. Kontrolované osoby sú povinné poskytnúť potrebnú súčinnosť, v priebehu kontroly sú oprávnení prizvať si zvolenú tretiu osobu, ktorej neprítomnosť však nie je dôvodom k prerušeniu kontroly. Na základe zákona o štátnej kontrole sú kontrolní pracovníci oprávnení:

- vstupovať do objektov, zariadení a prevádzok, na pozemky a do iných priestorov, pokiaľ súvisia s predmetom kontroly,
- požadovať, aby kontrolované osoby v stanovenej lehote predložili originálne doklady a písomnosti, vzorky výrobkov alebo iného tovaru,

⁷⁷ ŠVARC, Zbyněk a jiné. *Základy obchodního práva*. 3. upravené vyd. Plzeň: Aleš Čeněk s.r.o., 2011. 426 s. ISBN: 978-80-7380-322-3.

- zoznamovať sa s utajovanými skutočnosťami,
- požadovať poskytnutie pravdivých a úplných informácií o zisťovaných a súvisiacich skutočnostiach,
- zaistiť v odôvodnených prípadoch doklady, ktorých prevzatie musia kontrolovanej osobe písomne potvrdiť a ponechať jej kópiu prevzatých dokladov,
- požadovať v stanovenej lehote odstránenie zistených nedostatkov,
- ukladať poriadkové pokuty,
- používať telekomunikačné zariadenie kontrolovaných osôb, ak je ich použitie potrebné pre zabezpečenie kontroly.

O kontrolnom zistení sa spíše protokol, ktorý obsahuje popis zistených skutočností s uvedením nedostatkov a označenie ustanovenia právnych predpisov, ktoré boli porušené. Kontrolní pracovníci sú povinní zoznámiť kontrolované osoby s obsahom protokolu, vyhotoviť protokol v dvoch rovnakých vyhotoveniach - z toho jeden odovzdať kontrolovanej osobe. Živnostenský úrad môže rozhodnutím uložiť podnikateľovi odstránenie nedostatkov zistených pri prevádzkovaní živnosti a stanoviť k tomu primeranú lehotu. Odvolanie voči rozhodnutiu nemá odkladný účinok, tzn. že rozhodnutie je vykonateľné, aj keď nie je právoplatné.

3.8.1 Priestupky, delikty a sankcie

Ak podnikateľ poruší živnostensko - právny predpis, rozlišujeme, či bol spáchaný priestupok alebo správny delikt. Priestupok môže spáchať akákoľvek fyzická osoba, ale správny delikt môže spáchať iba fyzická osoba – podnikateľ alebo právnická osoba. Živnostenské úrady v rámci svojej činnosti ukladajú za priestupky a delikty peňažnú pokutu, ktorej výška závisí na závažnosti porušenej povinnosti. Pokuty vyberá a vymáha orgán, ktorý ich uložil. Príjem z pokút je príjmom rozpočtu, z ktorého je hrazená činnosť orgánu, ktorý pokutu uložil.

Priestupkom je, ak fyzická osoba:

- neustanoví ako správca pozostalosti alebo dedič zomrelého živnostník zodpovedného zástupcu, za čo môže živnostenský úrad uložiť pokutu do výšky 10 000 Kč,
- ako dedič pokračuje v prevádzkovaní živnosti po zomrelom podnikateľovi bez toho, aby túto skutočnosť oznámil živnostenskému úradu, za čo môže byť uložená pokuta tiež vo výške 10 000 Kč,

- doloží nepravdivé čestné prehlásenie o bezúhonnosti, kde za tento priestupok môže byť uložená pokuta do výšky 100 000 Kč,
- prevádzkuje živnosť voľnú, remeselnú, viazanú alebo koncesovanú bez toho, aby mala príslušné živnostenské oprávnenie. Za neoprávnené prevádzkovanie živnosti voľnej môže byť uložená pokuta do výšky 500 000 Kč, za prevádzkovanie živnosti remeselnej a viazanej do výšky 750 000 Kč a za prevádzkovanie živnosti koncesovanej až do výšky 1 000 000 Kč.

Správneho deliktu sa PO ako podnikateľ alebo podnikajúca FO dopustí napr. tým, že⁷⁸:

- neustanoví v prípadoch, kedy je tak povinný, zodpovedného zástupcu alebo neoznámi ukončenie jeho funkcie,
- nedodríava podmienky, ktoré mu pre prevádzku koncesovanej živnosti uložil živnostenský úrad na základe stanoviska orgánu štátnej správy alebo na základe zvláštného právneho predpisu,
- predloží nepravdivé prehlásenie,
- neoznámi živnostenskému úradu zahájenie a ukončenie prevádzkovania živnosti v prevádzkarni,
- neohlási zmeny údajov obsiahnutých v ohlásení alebo žiadosti, na základe ktorých bolo rozhodnuté o udelení koncesie,
- neoprávnené podniká.⁷⁹

Medzi menej závažné správne delikty patrí neoznámenie pokračovania v prevádzkovaní živnosti s maximálnou možnou pokutou 10 000 Kč. Najzávažnejšími deliktami s pokutou vo výške až 1 000 000 Kč sú napr. nepredloženie živnostenskému úradu ku schváleniu ustanovenie zodpovedného zástupcu pre koncesovanú živnosť alebo neohlásenie ukončenia výkonu jeho funkcie, zamestnávanie zamestnancov, ktorí nemajú spôsobilosť pre výkon povolania stanovenú zvláštnymi právnymi predpismi alebo znalosť bezpečnostných predpisov alebo predpisov upravujúcich ochranu verejného zdravia či nepreukázanie kontrolnému orgánu nadobudnutie predávaného tovaru alebo materiálu.

Zodpovednosť právnickej osoby za správny delikt zanikne, ak správny orgán o ňom nezahájil konanie do 1 roku odo dňa, kedy sa o ňom dozvedel. Najneskôr však do 3 rokov odo dňa, kedy bol spáchaný.

⁷⁸ Kompletný zoznam správnych deliktov možno nájsť v § 62 živnostenského zákona.

⁷⁹ ŠVARC, Zbyněk a jiné. *Základy obchodního práva*. 3. upravené vyd. Plzeň: Aleš Čeněk s.r.o., 2011. 426 s. ISBN: 978-80-7380-322-3.

3.9 Správne poplatky

Správne poplatky vyberané pri výkone štátnej správy na úseku živnostenského podnikania upravuje zákon č. 6634/2004 Zb., o správnych poplatkoch. Správne poplatky sú stanovené pevnou čiastkou a sú uvedené v položke 24 sadzobníka správnych poplatkov.

Predmetom poplatku nie je:

- vydanie prvého výpisu zo živnostenského registra po vykonaní zápisu podnikateľa do živnostenského registra,
- zmena podmienok prevádzkovania podnikateľskej činnosti vykonaná správnym úradom z vlastného podnetu,
- schválenie zodpovedného zástupcu, ak je vykonané súčasne s rozhodnutím o udelení koncesie,
- zmena odboru činnosti v rámci živnosti voľnej.

V prípade, ak ohlásime viac živností súčasne alebo súčasne podáme viac žiadostí o koncesiu, poplatok zaplatíme iba raz. Ušetríme aj v prípade, kedy súčasne učiníme viac úkonov, ktoré podliehajú správne poplatku, pretože správny úrad vyberie poplatok vždy iba jeden a to vo výške odpovedajúcej najvyššej sadzbe.

Poplatky na živnostenskom úrade je možné uhradiť výhradne v českých korunách, najčastejšie v hotovosti alebo prostredníctvom pokladne, ale tiež zloženkou či platobnou kartou.

Tabuľka 3.1: Správne poplatky na úseku živnostenského podnikania

Ohlásenie živnosti pri vstupe do živnostenského podnikania	1.000 Kč
Ďalšie ohlásenie živnosti	500 Kč
Prijatie žiadosti o koncesiu pri vstupe do živnostenského podnikania	1.000 Kč
Prijatie ďalšej žiadosti o koncesiu	500 Kč
Zmena rozhodnutia o udelení koncesie	500 Kč
Vydanie rozhodnutia o schválení zodpovedného zástupcu pre koncesovanú živnosť	500 Kč
Vydanie výpisu zo živnostenského registra po vykonaní oznámenej zmeny	100 Kč
Vydanie úplného alebo čiastočného výpisu zo živnostenského registra na žiadosť (za každú aj začatú stránku)	20 Kč
Prijatie podania kontaktným miestom verejnej správy podľa § 72 živnostenského zákona	50 Kč

Zdroj: vlastné spracovanie

4 Prehľad legislatívy vybraných štátov v oblasti živnostenského podnikania

4.1 Porovnanie podmienok podnikania medzi Veľkou Britániou a ČR

Svetová banka sleduje a vyhodnocuje prostredníctvom indexu „Easy of Doing Business“, t. j. indexu jednoduchosti podnikania, kvalitu podnikateľského prostredia v rôznych krajinách sveta a zostavuje rebríček z hodnotených štátov po posúdení jednoduchosti ich právnych predpisov regulujúcich podnikanie a ochrany vlastníckych práv. Ekonomiku príslušného štátu hodnotí v rámci jednotlivých hodnotených kategórií, ktorých je celkovo 10 a sú nimi - zahájenie podnikania, stavebné povolenie, jednoduchosť pripojenie do elektrickej siete, zápis vlastníckeho práva, získanie úverov, ochrana investorov, platenie daní, obchodovanie cez hranice, vymáhanie plnenia zo zmlúv, riešenie úpadku.

Jednou z najlepších svetových ekonomík pre podnikanie pre rok 2014 sa stala Veľká Británia, ktorá sa umiestnila na 10. mieste rebríčka z celkového počtu 189 štátov, kde jedno z najlepších hodnotení dosiahla v oblasti jednoduchosti zahájenia podnikania.⁸⁰

Registračný proces podnikateľa vo VB patrí podľa Indexu ekonomickej slobody („Index of Economic Freedom“) medzi najjednoduchší a najrýchlejší. Tento index je zostavovaný každoročne a meria 50 ekonomických premenných zhrnutých do 10 hlavných faktorov, medzi ktorými je aj regulácia podnikania, t. j. procedúry potrebné k získaniu možnosti podnikat', prevádzkovať obchod alebo živnosť.⁸¹ Zo 177 hodnotených krajín patrí Veľkej Británii 14. priečka v rebríčku Indexu ekonomickej slobody 2013, z čoho vyplýva, že komunikácia s verejnou správou je jednoduchá a efektívna. Česká republika sa umiestnila na 29. mieste, čím sa umiestnila v prvej tridsiatke ekonomicky najslobodnejších krajín sveta.⁸²

Najjednoduchšou formou podnikania s minimálnymi nárokmi na formality a papierovanie vo VB, a taktiež formou podnikania, ktorá sa najviac blíži nášmu živnostníkovi, je tzv. sole trader (teda fyzická osoba - samostatný podnikateľ). Aby osoba mohla začať fungovať ako sole trader, musí sa stať self employment, čo je vlastne obdoba našej samostatne zárobkovo činnnej osoby (SZČO). Nezapisuje sa do žiadneho obchodného

⁸⁰ *The Best Economies For Doing Business In 2014* [online]. 2013 [cit. 3. 4. 2014]. Dostupné z: <http://news.liveandinvestoverseas.com/Economy/the-best-economies-for-doing-business-in-2014.html>

⁸¹ THE HERITAGE FOUNDATION. *About the Index of Economic Freedom* [online]. 2014 [cit. 5. 4. 2014]. Dostupné z: <http://www.heritage.org/index/about>

⁸² GOLLA, Petr. *Ekonomická svoboda v Česku se zvýšila* [online]. 2013 [cit. 5. 4. 2014]. Dostupné z: <http://firmy.finance.cz/zpravy/finance/377205-ekonomicka-svoboda-v-cesku-se-zvysila/>

registra, musí si však hradiť národné poistenie a platiť daň a registrovať sa ako SZČO na miestne príslušnom finančnom úrade (HM Revenue and Customs – HMRC)⁸³ prostredníctvom registračného formuláru dostupného na stránke <http://www.hmrc.gov.uk/forms/cwfl.pdf>; registračný poplatok sa nevyberá žiadny. Ďalším predpokladom je aj miestne bydlisko a vedenie evidencie príjmov a výdajov.⁸⁴

Aby sme mohli vo VB začať podnikáť, nepotrebujeme k tomu žiadne schválenie vládny úradom, ako je tomu v ČR. Podnikateľom je ten, kto sústavne vykonáva podnikateľskú činnosť, nie ten, kto získa od štátu povolenie. V Anglicku neexistujú živnostenské úrady ani živnostenský zákon, tým pádom neexistuje ani živnostenské oprávnenie, môžeme tak podnikáť v ľubovoľnom odbore bez obmedzenia a odpadá tak povinnosť hlásiť úradom, v čom podnikáme. Ako som spomínala vyššie, jedinou našou povinnosťou je prihlásiť sa k platbe dane z príjmu a sociálneho poistenia na HMRC, a to do 3 mesiacov od zahájenia podnikania. Typickými živnostníkmi vo VB sú napr. opravári, maliari či elektrikári. Pre niektoré typy podnikania či profesie je však potrebné získať od štátu licenciu, ide napr. o advokátov, lekárov, poisťovacích agentov, prevádzkovateľov reštaurácií či audítorov. Licencia sa im vydáva na základe vzdelania, praxe v odbore, morálneho charakteru, niekedy tiež aj na základe písomnej skúšky, aby bola verejnosť ochránená pred neodborným výkonom danej profesie.

Sole trader môže zamestnávať osoby a obchodovať svojím menom, za svoje záväzky však ručí celým svojím osobným majetkom, čo robí túto formu podnikania vcelku riskantnou. Pretože neexistuje žiadny právny rozdiel medzi vlastníkom a podnikaním, môže prípadná žaloba za neplnenie svojich záväzkov ohroziť napr. živnostníkov dom či peniaze na súkromnom účte.⁸⁵

Z uvedeného možno vyvodit' nesporné výhody tejto formy podnikania:

- zahájenie podnikania je lacné a jednoduché,
- minimálne zákonné ustanovenia či nariadenia vlády,
- minimálna byrokracia,
- živnostník vlastní celý majetok a zisk svojej firmy,
- ďalej nezverejňuje svoje zisky verejnosti (na rozdiel od spoločností),
- nemusí nikoho žiadať o súhlas o dovolenku, napr. v prípade choroby.

⁸³ Finančný úrad plní úlohu integrovaného inkasného úradu pre všetky dane a poistenia, dalo by sa povedať, že je to niečo ako živnostenský a finančný úrad dohromady.

⁸⁴ HARDY, Pip a SUMNER Tony. *Succeeding in business*. Holistic Therapy Books, 2003. 208 s. ISBN 1903348056.

⁸⁵ *Jaký živnostenský list?* [online]. 2014 [cit. 3. 4. 2014]. Dostupné z: <http://www.firma-dnes.cz/ltd-anglie/jaky-zivnostensky-list/>

Popri existencii týchto výhod však existuje aj pár nevýhod, a to:

- živnostník je plne zodpovedný za svoje obchodné dlhy a riskuje tak stratu svojho osobného majetku,
- zodpovedá za všetky svoje rozhodnutia,
- v prípade choroby či z iného dôvodu, kvôli ktorému nebude môcť vykonávať svoju podnikateľskú činnosť, živnostníkovi nebude počas tejto doby plynúť žiadny príjem.⁸⁶

Ďalšou zaujímavou formou podnikania, ktorá stojí za zmienku, je britská Private Limited Company (Ltd.), ktorá je obdobou českej spoločnosti s ručením obmedzeným (s.r.o.). Ltd. môže mať takisto jediného vlastníka a najnižší základný kapitál je 1 libra. Základný kapitál nie je potrebné vkladať do banky, splatenie je záležitosťou čestného prehlásenia.⁸⁷ V ČR je najnižší základný kapitál a vklad 1 Kč, takže náklady na základný kapitál sú v oboch prípadoch zanedbateľné.

Pre založenie Ltd. nie sú zo strany britského obchodného registra kladené vysoké požiadavky na formálnu stránku jednotlivých úkonov. Neexistuje nutnosť overovať podpisy (ani u zahraničných osôb) – všetko je založené na princípe „dobrej viery“. Preto nie je potrebné chodiť osobne na žiadny úrad, všetky úkony sa dajú vybaviť on-line cez webové rozhranie Finančného úradu a Obchodného registra, príp. aj poštou, kde na papierových formulároch postačí vlastnoručný podpis – nie je vyžadované žiadne notárske overenie. Po založení Ltd. takisto nie je nutné chodiť osobne ani na Finančný úrad. Ten nám poštou zašle prihlášku k registrácii, ktorú postačí vyplniť a poslať poštou späť.⁸⁸ Takisto aj daňové priznanie sa podáva on-line (registračné údaje do internetovej aplikácie prídu poštou). Založenie spoločnosti je rýchle, zvyčajne už do druhého dňa, takisto môžeme napr. jednatel'a spoločnosti zmeniť on-line zo svojho počítača do druhého dňa (nevkladá sa žiadny podpisový vzor). Z toho vyplýva, že zakladanie spoločností vo VB je naozaj rýchle a pružné.⁸⁹

⁸⁶ QUEENSLAND GOVERNMENT. *Sole trader business structure* [online]. 2014 [cit. 3. 4. 2014]. Dostupné z: <http://www.business.qld.gov.au/business/starting/business-startup-options/business-legal-structures/sole-trader-structure>

⁸⁷ BROWNING, Robert. *Setting up and running a Limited Company*. Oxford: How to books, 2003. 192 s. ISBN 1-85703-866-5.

⁸⁸ Registrovať sa na Finančnom úrade je potrebné až vtedy, keď firma naozaj začne podnikáť. Typickým dôvodom je založenie tzv. spiacej firmy – pre ochranu obchodného mena pre budúce podnikanie.

⁸⁹ *Výhody britské firmy (Ltd) oproti českej firmě (s.r.o.)* [online]. [cit. 3. 4. 2014]. Dostupné z: <http://www.firmavanglii.cz/vyhody-ltd>

Česká s.r.o. je založená podpisom zakladateľskej listiny v prípade jedného zakladateľa alebo podpisom spoločenskej zmluvy v prípade viacerých zakladateľov. V Británii je Ltd. založená podpisom zakladateľskej zmluvy. Dokumenty sa svojím obsahom nijak zásadne nelíšia – obchodné meno, sídlo a mená spoločníkov sa uvádzajú rovnako, britská zakladateľská zmluva však nemusí obsahovať predmet podnikania, ako je tomu v ČR, pretože britská Ltd. môže podnikat' v akejkoľvek činnosti s výnimkou tých, na ktoré je potrebná licencia. Štát vo VB do zakladania podniku vôbec nevstupuje, v ČR musia byť všetky dokumenty vyhotovené formou notárskeho zápisu, za čo môžeme zaplatiť 5 000 – 7 000 Kč.

Česká spoločnosť vzniká dňom zápisu do obchodného registra, čím získa právnu subjektivitu a je spôsobilá k právnym úkonom. Návrh sa na predpísanom formulári podáva krajskému súdu (v ktorého obvode má mať firma sídlo) podpísaný všetkými zakladateľmi, pričom tieto podpisy musia byť úradne overené. K návrhu na zápis sa povinne prikladajú prílohy, ako napr. spoločenská zmluva alebo zakladateľská listina formou notárskeho zápisu, výpis z katastru nehnuteľností nie starší ako 3 mesiace, súhlas majiteľa nehnuteľnosti, čestné prehlásenie jednatel'ov s úradne overeným podpisom o spôsobilosti k právnym úkonom, podpisové vzory – podpisy úradne overené, živnostenské oprávnenie či kolok v hodnote 6 000 Kč a ďalšie. Návrh na zápis do obchodného registra by mal byť vybavený v lehote 5 dní, často sa však stane, že sa návrh formálne skúma aj niekoľko týždňov. Po tom, čo úradník obchodného registra s.r.o. zaregistruje, začína bežať 15 denná lehota pre odvolanie a až po uplynutí tejto lehoty je spoločnosť do registra zapísaná. Celkové náklady v tomto prípade činia 6 000 Kč za kolok, 100 Kč za výpis z katastru nehnuteľností plus ďalšie poplatky za overenie podpisu. Vo VB spoločnosť takisto vzniká dňom zápisu do obchodného registra, avšak k návrhu na zápis sa neprikladajú žiadne prílohy, čím sa celý proces zápisu zásadne skraca – Ltd. je do obchodného registra zapísaná do jedného dňa. Neexistuje ani žiadna lehota pre odvolanie, ktorá je podľa mojej úvahy naozaj iracionálna, pretože nevidím dôvod odvolávať sa proti registrácii spoločnosti, o ktorú sme sami požiadali. Náklady na registráciu vo VB činia 15 libier, čo je zhruba 500 Kč.

Ešte pred zápisom do obchodného registra musí spoločnosť získať živnostenské oprávnenie, čo spoločnosť bude stáť 1 000 Kč a obvykle 7 dní čakania na výpis zo živnostenského registra. Ako som už uviedla, vo VB je možné podnikat' v ľubovoľnom odbore bez obmedzenia, s výnimkou zákonom obmedzených činností, nestojí to spoločnosť žiadne náklady ani čas.

Po zápise do obchodného registra sa následne musí česká s.r.o. registrovať do 30 dní (aj v prípade, kedy zatiaľ nehodlá podnikat') na finančnom úrade, ktorý požaduje dodanie výpisu z obchodného registra (poplatok 100 Kč). V prípade britskej Ltd. je registrácia na finančnom úrade uskutočnená ihneď pri zakladaní firmy tzv. oznámením, kedy je poštou zaslané referenčné číslo a prostredníctvom internetu sa prihláška doregistruje.⁹⁰

2.1.3 Vyhodnotenie

Vďaka tomu, že vo VB neexistuje živnostenské oprávnenie, nemusíme sledovať, či máme zaregistrovaný správny odbor a či sa náhodou charakter nášho podnikania už neblíži inému odboru. Britských úradníkov nezaujíma, či jeden mesiac podnikáme vo web-dizajne a ďalší mesiac doučujeme cudzí jazyk. Tiež vďaka tomu, že britský právny poriadok nepozná živnostenský zákon, nemusíme sledovať, či nebol zákon doplnený o nové povinnosti či zmenené formuláre a nikto nás nebude kontrolovať a ukladať nám, ako musíme organizovať záležitosti svojho podnikania. V Británii je tak začiatok podnikania ako sole trader veľmi jednoduchý. Aj chceme začať podnikat' – začneme podnikat'. A to bez akéhokoľvek štátneho povolenia. V Británii nemusíme tak ako v ČR vyplňať množstvo formulárov a splniť množstvo zákonom stanovených podmienok. Jedinou povinnosťou je ohlásenie sa na Finančnom úrade k platbe dane a sociálneho poistenia. V ČR sa musí budúci podnikateľ registrovať minimálne na 4 úradoch – živnostenskom úrade, okresnej správe sociálneho zabezpečenia, zdravotnej poisťovni a úrade práce. Britskému podnikateľovi tak odpadá starosť o to, kde, kedy a ako správne vyplniť formuláre, aké a dokedy podávať úradníkom hlásenia, ako ich správne vyplniť či ako pochopiť taký alebo onaký predpis. V Británii je okrem registrácie na HMRC v niektorých prípadoch potrebná aj registrácia k odvodu DPH, ak ročný obrat presiahne stanovený limit pre túto registráciu. Nakoľko je však problematika daňového a odvodového systému veľmi obsiahla, nebudem sa ňou v mojej práci zaoberať. Z uvedeného musím konštatovať, že podnikanie v ČR je bohužiaľ o papierovaní a obíehaní úradov a podnikatelia musia viac premýšľať o týchto záležitostiach ako o samotnom podnikaní.

Private Limited Company a spoločnosť s ručením obmedzeným sú najbežnejšie formy podnikania v oboch krajinách, ale pri ich založení a vzniku existujú zásadné rozdiely. Vznik

⁹⁰ Srovnání založení společnosti s ručením omezeným a Limited [online]. 2014 [cit. 10. 4. 2014]. Dostupné z: <http://firma-ltd.cz/ltd-anglie/srovnani-zalozeni-spolecnosti-s-rucenim-omezenym-a-limited/>

českej s.r.o. je zdĺhavý proces, pri ktorom je nutné osobne navštíviť niekoľko úradov a notára a často tiež viazne na pomalosti úradníkov obchodného registra. Naproti tomu vo Veľkej Británii ide o triviálnu záležitosť, pretože podnikateľ na rozdiel od českého nemusí žiadať štát o povolenie podnikat' – podnikanie zaháji iba na základe oznámenia a týmto sa celý proces vzniku spoločnosti skracaie iba na 1 deň, ktorý v ČR môže trvať aj niekoľko mesiacov. Vo VB stačí navštíviť iba obchodný register, ktorý je elektronicky prepojený so všetkými ostatnými inštitúciami a úradmi. Ako som už spomínala, v ČR je potrebné navštíviť niekoľko úradov a inštitúcií a vyplniť veľké množstvo formulárov, žiadostí a príloh. Každá chyba v administratíve však zaberie nielen čas, ale hlavne finančné prostriedky. Pritom urobiť chybu je naozaj jednoduché, pretože formuláre obsahujú vecné chyby, vyžadujú zbytočné informácie a požiadavky na prílohy nie sú jednoznačné. Ak úradník napríklad z formálnych dôvodov odmietne registráciu s.r.o., vyzve podnikateľa k oprave alebo doplneniu. Poplatok 6 000 Kč síce vráti, ale nevráti listiny, ktoré je potrebné zaistiť znovu a týmto sa celá procedúra značne preťahuje a predražuje. V praxi sa však môže stať, že úradníci ľubovoľne zamieňajú odmietnutie a zamietnutie, kedy však poplatok 6 000 Kč prepadne štátu. Najvhodnejšie by bolo zaistiť si skúseného advokáta alebo špecializovanú poradenskú firmu, aby všetky potrebné dokumenty boli vyplnené dobre už na prvýkrát, čo však ale znamená ďalšie výdaje pre vznikajúcu spoločnosť.⁹¹

Dobu vzniku britskej Ltd. zásadne skracaie aj skutočnosť, že spoločnosť pred zápisom nemusí získať živnostenské oprávnenie a nemusí tak čakať ďalších pár dní na jeho vydanie. Týmto tiež podnikateľ šetrí na ďalších nákladoch spojených s vydaním oprávnenia, ako by tomu bolo v ČR. Tu je znovu zo strany štátu značne znižovaná efektivita podnikania, pretože ak by sa podnikateľ rozhodol rozšíriť svoje podnikanie o iné činnosti, musí celú procedúru získania živnostenského oprávnenia absolvovať znovu. Ďalej môže nastať situácia, v ktorej zakladateľ nestihne zapísať novovznikajúcu spoločnosť do obchodného registra (v lehote 90 dní), čo živnostenský úrad vyhodnotí ako nesplnenie podmienok pre vznik živnostenského oprávnenia a správny poplatok 1 000 Kč prepadne štátu, a to aj v prípade, kedy by chyba nastala na strane úradníkov. Podnikateľ tak následne musí celý proces absolvovať znovu – od požiadania nového živnostenského oprávnenia až po zaplatenie ďalšieho poplatku 1 000 Kč.

Z uvedeného vyplýva, že založenie českej s.r.o. je skutočne časovo a finančne náročné. Založenie britskej Ltd. je naopak naozaj rýchle a pružné, bez zbytočných nákladov

⁹¹ ZEMÁNEK, Josef a Jiří LACINA. *Průručka pro začínající podnikatele*. 1. vyd. Brno: Computer Media, 2011. 96 s. ISBN 978-80-7402-109-1.

a byrokracie a myslím si, že 10. priečka z najlepších svetových ekonomík pre podnikanie Veľkej Británii zaslúžene patrí.

Tabuľka 4.1: Komparácia britskej Ltd. a českej s.r.o.

	Česká Republika	Veľká Británia
Právny predpis	Zákon o obchodných korporáciách	Company Art
Založenie	Niekoľko týždňov	Do 24 hodín
Spôsob založenia	Prostredníctvom notára	On-line
Náklady na založenie	Niekoľko tisíc Kč	Nulové
1 zakladateľ	Áno	Áno
Minimálny základný kapitál	1 Kč	1 GBP
Minimálny vklad	1 Kč	Nulový
Predmet činnosti	Podľa živnostenského oprávnenia	Akákoľvek zákonná činnosť
Štátne zásahy	Štát zasahuje príliš	Minimálne

Zdroj: vlastné spracovanie

4.2 Porovnanie podmienok podnikania medzi Slovenskou republikou a ČR

Podobnosť živnostenského práva SR a ČR je veľmi významná, pretože obe krajiny tvorili až do roku 1993 jeden spoločný štát. Tak ako v ČR, aj v SR základnú právnu úpravu živnostenského podnikania nájdeme v zákone č. 455/1991 Zb., o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon). Na spoločné zákonné ustanovenia sa zameriam v nasledujúcom texte a čitateľa tiež oboznámim aspoň so základnými odlišnosťami medzi slovenskou a českou právnou úpravou.

Obidva živnostenské zákony definujú živnosť ako sústavnú činnosť prevádzkovanú samostatne, vo vlastnom mene, na vlastnú zodpovednosť, za účelom dosiahnutia zisku a za podmienok stanovených týmto zákonom. V oboch prípadoch musia byť naplnené všetky tieto pojmové znaky, aby sa mohlo jednať o živnosť, a definície týchto znakov sú veľmi podobné. Oba živnostenské zákony ďalej v § 3 vylučujú určité činnosti z režimu živnostenského podnikania – niektoré vylučujú zhodným spôsobom, ako napr. činnosť bánk, audítorov a daňových poradcov, znalcov a tlmočníkov, banskú činnosť, výrobu elektriny, rozhlasové a televízne vysielanie či leteckú dopravu, niektoré však úplne odlišne. Slovenská právna úprava z režimu živnostenského podnikania vylučuje ďaleko viac činností ako česká právna úprava a dalo by sa povedať, že je v tomto smere prísnejšia. Ako príklad možno uviesť vykonávanie liečiteľskej činnosti, vykonávanie technických a emisných kontrol vozidiel, posudzovanie vplyvu zdrojov znečisťovania ovzdušia, vydávanie odborných posudkov z hľadiska ochrany životného prostredia či vykonávanie kontrol originality vozidla. Ďalej slovenský ŽivZ v § 3 odst. 3 dopĺňa, že živnosťou nie je ani činnosť, ktorá by svojou povahou napĺňala znaky živnosti, ale je v rozpore s dobrými mravmi. Čo sa týka činností spojených s prenájomom nehnuteľností, bytových a nebytových priestorov, v oboch právnych úpravách sa nepovažujú za živnosť za predpokladu, že sa popri prenájme týchto priestorov neposkytujú aj iné než základné služby spojené s prenájomom.

Oba ŽivZ určujú za subjekty oprávnené prevádzkovať živnosť za predpokladu splnenia zákonom stanovených podmienok zhodne, t. j. fyzické aj právnické osoby. Tieto osoby tiež zhodne rozdeľujú na slovenskú, resp. českú fyzickú osobu a na osobu zahraničnú, kde rozhodujúcim kritériom je trvalý pobyt a sídlo na území daného štátu a zhoduje sa aj právo osôb s trvalým pobytom či sídlom mimo územia daného štátu prevádzkovať živnosť za rovnakých podmienok a v rovnakom rozsahu ako slovenská, resp. česká FO alebo PO. V českom ŽivZ však chýba ustanovenie o rovnakom zaobchádzaní v pracovnoprávných a obdobných právnych vzťahoch, ako je tomu v § 5a odst. 1 slovenského ŽivZ, v ktorom sa tieto ustanovenia týkajú zákazu diskriminácie z dôvodu manželského a rodinného stavu, veku, farby pleti, jazyka, politického či iného zmýšľania, odborovej činnosti, majetku, národného alebo sociálneho pôvodu, zdravotného postihnutia, rodu alebo iného postavenia.

Oba zákony modifikujú zodpovedného zástupcu zhodne – ako FO stanovenú podnikateľom, ktorá zabezpečuje odborný výkon činnosti počas prevádzkovania živnosti. Ďalej tiež zhodne stanovujú okolnosti, kedy je podnikateľ povinný zástupcu stanoviť, a to

v prípadoch, kedy podnikateľ – fyzická osoba nespĺňa odbornú spôsobilosť a právnická osoba prevádzkuje živnosť, ktorá vyžaduje splnenie zvláštnych podmienok jej prevádzkovania. V slovenskom ŽivZ je navyše stanovené, že zodpovedný zástupca musí byť v prípade podnikajúcej právnickej osoby a podnikajúcej fyzickej osoby, ktorá nespĺňa osobitné podmienky, stanovený aj pre živnosti remeselné alebo viazané. Zodpovedný zástupca musí byť stanovený tiež v prípade, kedy podnikateľ nemá bydlisko alebo oprávnenie k pobytu na území SR. Zásadný rozdiel však môžeme nájsť pri obmedzení výkonu funkcie zodpovedného zástupcu. Podľa českého ŽivZ môže jeden zodpovedný zástupca vykonávať svoju funkciu najviac pre 4 podnikateľov a podľa slovenského ŽivZ je výkon tejto funkcie obmedzený iba na 1 prevádzkareň a nemožno ju tak vykonávať vo viacerých prevádzkarniach. Ak zodpovedný zástupca prestal vykonávať svoju funkciu, oba zákony zhodne stanovujú lehotu 15 dní na ustanovenie nového zástupcu. Rozdiel však nájdeme v tom, že podľa českého zákona môže podnikateľ do doby, kým ustanoví nového zástupcu, prevádzkovať živnosť len v prípade, že tak stanoví iný právny predpis a za podmienok ním stanovených. Slovenský zákon je v tomto o niečo benevolentnejší a stanovuje, že podnikateľ môže pokračovať v prevádzkovaní živnosti, ak týmto nebudú ohrozené životy, zdravie a bezpečnosť ľudí.

Zásadný rozdiel môžeme nájsť aj v členení živností. Český zákon rozdeľuje živnosti na koncesované a ohlasovacie, ktoré sa ďalej členia na živnosti voľné, viazané a remeselné. Od 1. 6. 2010 nadobudol na území SR účinnosť zákon č. 136/2010 o službách na vnútornom trhu a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorým bol významne novelizovaný aj živnostenský zákon. Platí tak nová klasifikácia živností a v súčasnosti tak existujú iba ohlasovacie živnosti ďalej členené na živnosti voľné, viazané a remeselné. Koncesované živnosti boli zaradené medzi živnosti viazané.⁹² Ďalší zásadnejší rozdiel sa nachádza v úprave živnosti voľnej. Oba zákony túto živnosť definujú ako živnosť, ktorej prevádzkovanie vyžaduje iba splnenie všeobecných podmienok, preukazovanie odbornej ani inej spôsobilosti potrebné nie je. Avšak novelou českého ŽivZ zákonom č. 130/2008 Zb. bola zavedená iba 1 voľná živnosť, ktorá obsahuje celkom 80 odborov činností stanovených prílohou č. 4 zmieneného zákona. Naopak slovenský zákon vymedzuje voľnú živnosť negatívne tak, že za voľnú živnosť považuje živnosti, ktoré nie sú uvedené v prílohách č. 1 a č. 2

⁹² KOPÁL, Ladislav. *Čo priniesla veľká novela živnostenského zákona do podnikateľského prostredia na Slovensku* [online]. 2010 [cit. 8. 4. 2014]. Dostupné z: https://www.pp.sk/6432/Co-priniesla-velka-novela-zivnostenskeho-zakona-do-podnikatelskeho-prostredia-na-Slovensku_A-DAU28953.aspx

k živnostenskému zákonu.⁹³ Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky zverejňuje zoznam odporúčaných voľných živností a ich obsahové vymedzenie⁹⁴, ktorý by mal uľahčiť výber predmetu podnikania na základe najčastejšie používaných označení živností voľných. Podnikateľ si však môže zvoliť aj iný predmet podnikania za podmienky, že názov činnosti bude dostatočne určitý a zrozumiteľný.

Ako český, tak aj slovenský ŽivZ určujú všeobecné a zvláštne podmienky prevádzkovania živnosti, ktoré musí podnikateľ pri vstupe do podnikania a počas podnikania spĺňať. Podľa oboch zákonov sú všeobecnými podmienkami bezúhonnosť a plná svojprávnosť. Plná svojprávnosť sa však v slovenskom ŽivZ nachádza pod pojmom „spôsobilosť na právne úkony“, principiálne sa však jedná o to isté – vlastnými právnymi úkonmi nadobúdať práva a brať na seba povinnosti.⁹⁵ Tu sa však spoločná právna úprava rozchádza. Slovenský ŽivZ ďalej vyžaduje dosiahnutie veku 18 rokov (plnoletosti)⁹⁶ a tým následne aj nadobudnutie spôsobilosti k právnym úkonom, pričom v ČR je po nadobudnutí účinnosti nového občianskeho zákonníka dňom 1. 1. 2014 možné už aj podnikanie neplnoletých, k čomu postačí súhlas rodičov následne potvrdený ešte súdom. Slovenský ŽivZ však v § 12 pripúšťa výnimku a vďaka tomuto ustanoveniu môže živnosť prevádzkovať aj osoba, ktorá nemá kvôli nedostatku veku alebo rozhodnutím súdu plnú spôsobilosť na právne úkony, ak návrh zákonného zástupcu takejto osoby schváli súd. V prípade kladného stanoviska súdu zákonný zástupca stanoví zodpovedného zástupcu a ohlási živnosť. Oba zákony zhodne vyžadujú splnenie zvláštnych podmienok pri živnostiach remeselných, viazaných a koncesovaných, zhodne tak nevyžadujú odbornú spôsobilosť v prípade živností voľných. Konkrétne požiadavky odbornej spôsobilosti zákony stanovujú podľa druhu živnosti, kde napr. pre remeselné živnosti požiadavky zhodne upravuje ustanovenie § 21, kde v týchto požiadavkách na odbornú spôsobilosť nie sú žiadne zásadné rozdiely. Menší rozdiel však môžeme nájsť v požiadavkách odbornej praxe. Slovenský ŽivZ na rozdiel od českého nečiní rozdiely medzi tým, či odborná prax bola vykonaná v odbore živnosti alebo odbore príbuznom – požaduje jednoročnú prax v odbore alebo dvojročnú prax v príbuznom odbore. Český ŽivZ požaduje iba jednoročnú prax v odbore. Doklady o odbornej spôsobilosti môžu

⁹³ Príloha č. 1 obsahuje zoznam živností remeselných, príloha č. 2 obsahuje zoznam živností viazaných

⁹⁴ Tento zoznam možno nájsť na stránkach Ministerstva vnútra SR, konkrétne:

http://www.minv.sk/swift_data/source/verejna_sprava/živnostenske_podnikanie_zuborova/2010%20%20VOLNE%20ZIVNOSTI.pdf

⁹⁵ § 8 odst. 1 zákona č. 40/1964 Zb., občiansky zákonník, v znení neskorších predpisov

⁹⁶ Podľa § 8 odst. 2 zákona č. 40/1964 Zb., občiansky zákonník, sa plnoletosť pred dosiahnutím osemnásteho roku nadobúda iba uzavretím manželstva a nestráca sa ani zánikom manželstva ani jeho vyhlásením za neplatné.

byť nahradené dokladmi o vykonaní praxi v odbore, kde český ŽivZ stanovuje 6 ročnú prax a slovenský ŽivZ až 10 ročnú prax, od ktorej ukončenia navyše neuplynuli viac ako 3 roky.

Ohlásenie živnosti je v oboch komparovaných zákonoch upravené v ustanoveniach § 45 - § 47. V dôsledku znižovania administratívnej záťaže podnikateľov bola v ČR zrušená miestna príslušnosť živnostenských úradov a budúci živnostník môže tak svoju živnosť ohlásiť na ktoromkoľvek živnostenskom úrade. Oproti tomu je na Slovensku miestna príslušnosť stále definovaná zákonom, ktorú pre fyzické osoby vymedzuje podľa miesta bydliska a pre právnické osoby podľa sídla. V prípade zahraničných osôb je miestna príslušnosť definovaná podľa adresy miesta činnosti podniku alebo miesta činnosti organizačnej zložky podniku. Ak má zahraničná osoba na území SR zriadených viac organizačných zložiek, príslušnosť živnostenského úradu sa riadi podľa voľby zahraničnej osoby. Tieto úrady plnia úlohu tzv. jednotného kontaktného miesta – vystavujú živnostenské oprávnenia, poskytujú poradenskú činnosť a informácie o podmienkach prevádzkovania živnosti. V oboch zákonoch sú v § 45 veľmi zhodne upravené údaje, ktoré je nutné uviesť v ohlásení živnosti.⁹⁷ Žiadne zásadné rozdiely som ohľadom tejto problematiky nenašla. Slovenské živnostenské úrady takisto poskytujú možnosť splnenia registračnej povinnosti aj voči ďalším úradom, a to voči finančnému úradu a zdravotnej poisťovni, ďalej tiež pre žiadateľa úrad zabezpečí výpis z registra trestov, kedy podľa § 60 odst. 5 elektronickou formou zašle údaje potrebné k zabezpečeniu tohto výpisu Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky. Podobne tak ani v ČR podnikateľ živnostenskému úradu výpis z registra trestov nedokladá, živnostenský úrad je oprávnený si ho vyžiadať podľa zvláštno právneho predpisu a zaobstaráť si ho sám.

Vznik živnostenského oprávnenia pri remeselných a viazaných živnostiach sa prakticky v oboch komparovaných štátoch zhoduje. Tak ako v ČR, aj na Slovensku toto oprávnenie vzniká dňom ohlásenia živnosti. Ak podnikateľ spĺňa všetky zákonom stanovené podmienky a ohlásenie má všetky potrebné náležitosti, živnostenský úrad je povinný najneskôr do 5 pracovných dní vydať podnikateľovi osvedčenie o živnostenskom oprávnení – táto lehota sa zhoduje s lehotou na vydanie výpisu v ČR. V oboch štátoch je v prípade koncesovaných živností hlavnou podmienkou pre vznik živnostenského oprávnenia vydanie koncesie. Ako som spomínala vyššie, koncesované živnosti boli na Slovensku zaradené medzi

⁹⁷ Založení živnosti [online]. 2010 [cit. 10. 4. 2014]. Dostupné z: <http://www.szco.sk/Chcem-zacat-podnikat/Zalozenie-zivnosti>

živnosti ohlasovacie, je však nutné podotknúť, že napriek tejto zmene sa podmienky odbornej spôsobilosti pre túto živnosť nemenia, ako napríklad podmienka spoľahlivosti či dosiahnutie veku 21 rokov.⁹⁸ Tak ako v ČR, aj slovenský živnostenský úrad musí vo veci rozhodnúť do 30 dní. V tejto lehote skúma náležitosti žiadosti o koncesiu a splnenie všeobecných a osobitných podmienok a môže si vyžiadať vyjadrenie aj od ďalších orgánov – od policajného zboru či obce. V prípade kladného stanoviska živnostenský úrad do 5 dní vydá podnikateľovi osvedčenie o živnostenskom oprávnení.⁹⁹

Podobne ako v ČR je slovenským preukazom živnostenského oprávnenia už nie živnostenský list a koncesná listina¹⁰⁰, ale výpis zo živnostenského registra a ďalej tiež osvedčenie o živnostenskom oprávnení, t. j. osvedčenie o splnení podmienok stanovených ŽivZ na prevádzkovanie živností (do vydania tohto osvedčenia rovnopis ohlásenia s preukázaným doručením živnostenskému úradu).

Z § 49 vyplýva oznamovacia povinnosť podnikateľa (t. j. oznámiť živnostenskému úradu zmeny a doplnenia týkajúce sa údajov a dokladov potrebných pre ohlásenie živnosti) zhodne podľa oboch právnych noriem. Zhoduje sa aj lehota pre oznámenie – do 15 dní odo dňa vzniku týchto zmien. Podľa slovenského ŽivZ však môže pri zmene sídla alebo bydliska dôjsť aj k zmene miestnej príslušnosti živnostenského úradu a zmeny potom uskutočňuje živnostenský úrad podľa nového sídla alebo bydliska podnikateľa. Českí podnikatelia to majú v tomto ohľade jednoduchšie na základe spomínaného znižovania administratívnej záťaže a zrušenia miestnej príslušnosti živnostenských úradov.

Dôvody zániku živnostenského oprávnenia sa medzi oboma živnostenskými zákonmi v zásade nijak nelíšia. Odlišnosti však môžeme nájsť ohľadom inštitútu pokračovania živnosti v prípade smrti podnikateľa. V slovenskom ŽivZ je menší taxatívny výpočet osôb, ktoré môžu v prevádzkovaní živnosti pokračovať. Sú nimi dedičia zo zákona (ak nie je dedičov zo závetu), dedičia zo závetu a pozostalý manžel/manželka, aj keď nie je dedičom, ak je spoluvlastníkom majetku používaného na prevádzkovanie živnosti, pozostalý manžel/manželka, ktorý je spoluvlastníkom majetku používaného na prevádzkovanie živnosti

⁹⁸ *Zmeny v živnostenskom zákone od 01.06.2010* [online]. 2010 [cit. 10. 4. 2014]. Dostupné z: <http://www.podnikajte.sk/start-podnikania/c/193/category/zivnost/article/zmeny-zivnosti-2010.xhtml>

⁹⁹ *Založenie živnosti* [online]. 2010 [cit. 10. 4. 2014]. Dostupné z: <http://www.szco.sk/Chcem-zacat-podnikat/Zalozenie-zivnosti>

¹⁰⁰ Zrušené od 1.6. 2010 zákonom č. 136/2010 o službách na vnútornom trhu a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Živnostenské listy a koncesné listiny vydané do 31. 5. 2010 zostávajú naďalej v platnosti.

a v živnosti nepokračujú dedičia a správca dedičstva stanovený súdom. Ďalším rozdielom oproti českej úprave je lehota pre oznámenie pokračovania v živnosti živnostenskému úradu. Česká právna úprava stanovuje lehotu 3 mesiacov, naproti tomu je podľa slovenskej úpravy táto lehota kratšia – 1 mesiac.

Povinnosti, ktoré musia byť podnikateľom splnené pri prevádzkovaní živnosti ukladajú obidva zákony veľmi podobne. Slovenský ŽivZ však v § 29 bližšie špecifikuje prevádzkovanie živnosti ako riadne, poctivé a odborné, kde takýmto spôsobom nie je prevádzkovaná živnosť, kedy opakovane dochádza k poskytovaniu nekvalitných tovarov a služieb z dôvodu porušovania predovšetkým technických noriem a profesijných zvyklostí. Riadne a poctivo živnosť neprevádzkuje ani podnikateľ, ktorý bez závažných dôvodov neplní svoje daňové, odvodové a poplatkové povinnosti alebo prevádzku živnosti zabezpečuje fyzickými osobami bez uzavretého pracovnoprávneho vzťahu.

Definícia prevádzkarne sa v obidvoch komparovaných zákonoch zhoduje – prevádzkarňou sa rozumie priestor, v ktorom sa živnosť prevádzkuje. Slovenský ŽivZ oproti českému však navyše rozlišuje tzv. združenú prevádzku, ktorú definuje ako priestor trvalo zriadený a spravidla uzavretý, v ktorom je prevádzkovaná výrobná živnosť, ktorá zahŕňa súbor činností spĺňajúcich znaky samostatných živností v prípade, kedy pracovný, technický alebo technologický postup prác na seba nadväzuje alebo inak spolu súvisí za účelom výroby finálneho produktu. Ďalej tiež bližšie špecifikuje priestor, ktorý prevádzkarňou nie je, a to priestor súvisiaci s prevádzkovaním živnosti (napr. priestor na prijímanie zákaziek alebo tovaru slúžiaci tiež na jeho vydávanie či výstavné priestory a vzorkové predajne) a technické a technologické zariadenie určené na prevádzkovanie živnosti (napr. kolotoče, zábavné strelnice, zariadenia na poskytovanie reklamy). Veľkým rozdielom oproti českej úprave je, že podľa slovenského zákona sa pojazdné predajne a predajné automaty za prevádzkareň nepovažujú.

2.1.3 Vyhodnotenie

Napriek tomu, že oba živnostenské zákony boli mnohokrát novelizované, sú naďalej koncipované ako všeobecné právne normy vymedzujúce podmienky živnostenského podnikania a upravujúce základné vzťahy živnostníkov a štátu. Oba zákony tak zhodne definujú základné inštitúty ako živnosť, subjekty oprávnené živnosť prevádzkovať či

povinnosti živnostníkov. V mnohých ustanoveniach však môžeme nájsť rozdiely, ktoré sú v niektorých prípadoch vcelku podstatné. Jedným z takýchto zásadných rozdielov môžeme nájsť vo formálnom rozdelení živností. Po významnej novele slovenského živnostenského zákona sa koncesované živnosti zaradili medzi viazané živnosti a zákon tak rozlišuje už iba ohlasovacie živnosti. Naproti tomu v českej právnej úprave členenie živností na živnosti ohlasovacie a koncesované zostáva zachované. Významný rozdiel nájdeme tiež v prípade živnosti voľnej. Oba zákony túto živnosť síce definujú zhodne, ale v ČR došlo v snahe zjednodušiť prístup do podnikania k zavedeniu jedinej voľnej živnosti, ktorá obsahuje všetky činnosti obchodné, výrobné a poskytujúce služby, ktoré sú živnosťami a zároveň nie sú upravené prílohami 1 – 3 živnostenského zákona. Ministerstvo vnútra SR síce zverejňuje zoznam živností voľných spolu s ich obsahovými náplňami, chýba však právna úprava, ktorá by jednoznačne vymedzovala tieto obsahové náplne. Zoznam Ministerstva vnútra SR slúži len ako metodická pomôcka, nie je právne záväzná, čo môže spôsobiť napr. nejednotný postup pri posudzovaní neoprávneného podnikania.

Veľmi veľký rozdiel spočíva v rozdielnej právnej úprave príslušnosti živnostenských úradov. Zatiaľ čo v slovenskom ŽivZ je miestna príslušnosť upravená obligatórne, v ČR je miestna príslušnosť stanovená iba v prípade konania o správnych deliktoch a konania o pozastavení či zrušení živnosti. V ČR sa snaha o zníženie administratívnej záťaže týka aj podaní podnikateľov, kedy si svoje záležitosti na rozdiel od slovenských podnikateľov môžu vybaviť na ktoromkoľvek živnostenskom úrade. Negatívom však môže byť to, že spisová zložka nemusí byť centralizovaná na jednom živnostenskom úrade, čo môže mať negatívny dopad napr. na rušenie živnostenského oprávnenia v prípade závažného porušenia živnostenského zákona.

Právna úprava sa tiež rozchádza v prípade všeobecných podmienok podnikania, konkrétne ohľadom dosiahnutia veku 18 rokov. Kým slovenský ŽivZ dosiahnutie plnoletosti vyžaduje, v ČR je možné už aj podnikanie mladistvých, čo umožňuje nový občiansky zákonník. Autori tohto zákona sa inšpirovali zahraničnými normami, ktoré uplatňujú hľadisko, že nepľnoletý má spôsobilosť k právnemu jednaniu zodpovedajúcu jeho individuálnej vyspelosti. Tento názor logicky vyúsťuje zo stavu spoločnosti, kedy mnoho nepľnoletých rozumovo dospieva omnoho skôr, ako to právo uzná. Veľa z nich má dostatočnú rozumovú vyspelosť napr. v oblasti IT a nie je dôvod, aby podnikali prostredníctvom rodičov.¹⁰¹

¹⁰¹ *Mladiství budou moci od 1.1.2014 podnikat, stanovisko AMSP ČR* [online]. 2013 [cit. 11. 4. 2014]. Dostupné z: <http://www.ams.cz/mladistvi-budou-moci-od-1-1-2014-podnikat-stanovisko-ams-cr>

Z tejto komparácie možno vidieť mnoho rozdielov medzi obomi právnymi úpravami, jedno však stále zostáva rovnaké – voľba podnikat' či prevádzkovať inú hospodársku činnosť patrí medzi základné ľudské slobody¹⁰² a ako v ČR, tak aj na Slovensku je záruka týchto základných práv daná ústavným poriadkom.

¹⁰² čl. 26 odst. 1 Ústavného zákona č. 2/1993 Zb., Listina základných práv a slobôd, v znení neskorších predpisov

5 Záver

Podnikanie na území ČR má dlhoročnú tradíciu, ktoré bolo v období socializmu prerušené zhruba na 40 rokov, kedy socializmus súkromné podnikanie takmer neumožňoval. Najväčší rozvoj živnostenského podnikania nastal po roku 1989, kedy bolo znovu začlenené do českého právneho režimu. Od tejto doby prešla oblasť živnostenského podnikania značným vývojom. Po tom, čo som mala možnosť sa právnou úpravou živnostenského podnikania podrobnejšie zaoberať, hodnotím túto úpravu viac-menej kladne. Jadro živnostenského podnikania je účelne vtelené do jedného právneho predpisu – živnostenského zákona, ktorý je základným verejnoprávnym predpisom v tejto oblasti upravujúci verejnoprávne vzťahy vznikajúce pri živnostenskom podnikaní, právny režim živnostenského oprávnenia od jeho vzniku až po zánik a tiež aj výkon kontroly a ukladanie sankcií.

Cieľom mojej práce bolo objasniť problematiku súčasnej právnej úpravy živnostenského podnikania, charakterizovať živnostenské podnikanie v ČR a porovnať podmienky živnostenského podnikania ČR s Veľkou Britániou a Slovenskou republikou. Problematikou právnej úpravy a charakterizovaním živnostenského podnikania som sa zaoberala v druhej a tretej kapitole predloženej práce. V druhej kapitole som stručne zhrnula históriu živnostenského podnikania od jeho najstaršieho obdobia až po súčasné najvýznamnejšie novely živnostenského zákona, kde poslednou významnou novelou bol zákon č. 303/2013 Zb., účinný od 1.1.2014, ktorý zmenil terminológiu či umožnil podnikanie mladistvým. Ďalej som vymedzila základné pojmy súvisiace so živnostenským podnikaním, charakterizovala subjekty živnostenského podnikania a ich povinnosti a rozčlenila živnosti spolu s podmienkami ich prevádzkovania. V tejto kapitole som sa tiež zaoberala prevádzkarňou a inštitútom zodpovedného zástupcu. Nasledujúcu kapitolu som venovala živnostenskému oprávneniu, konkrétne jeho vzniku, rozsahu, zmene a zániku v členení na zánik zo zákona a rozhodnutím živnostenského úradu. Zmienila som sa tiež o živnostenskom registri, kontrole, priestupkoch a deliktoch na úseku živnostenského podnikania a možných sankciách. Poskytla som tiež prehľad aktuálnych správnych poplatkov na tomto úseku.

Podmienky živnostenského podnikania ČR s vybranými štátmi som porovnávala v štvrtej kapitole. Nakoľko vo VB neexistuje živnostenské oprávnenie, ako vhodnú alternatívu na komparáciu som zvolila britskú Private Limited Company, ktorá je v mnohom podobná českej spoločnosti s ručením obmedzeným. Zásadné rozdiely sa však vyskytli ohľadom ich založenia a vzniku, kde z tejto komparácie vyplynul záver, že založenie britskej Ltd. je oproti českej s.r.o. neporovnateľne jednoduchšie a rýchlejšie. V prípade komparácie českej úpravy

s úpravou slovenskou som porovnávala vybrané ustanovenia živnostenských zákonov a popísala ich zhody a odlišnosti. Napriek tomu, že má ČR k Slovenskej republike veľmi blízko aj čo sa týka podnikania, v komparácii som zistila, že v mnohých ustanoveniach zmieneného zákona sa právna úprava oboch krajín značne líši.

Aj keď moja práca nie je obsiahla, mám za to, že naplňa stanovený cieľ a poskytuje ucelenú predstavu o súčasnej právnej úprave živnostenského podnikania v ČR a podáva aspoň základný prehľad rozdielov v podmienkach živnostenského podnikania na Slovensku a vo Veľkej Británii.

Zoznam použitých zdrojov

Literatúra

HÁSOVÁ, Jiřina a jiné. *Právní otázky podnikání v SRN*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2011. 301 s. ISBN 978-80-7400-411-7.

HORZINKOVÁ, Eva. *Koncesní systém v živnostenském podnikání*. 1. vyd. Olomouc: ANAG, 2002. 135 s. ISBN 80-7263-115-2.

HORZINKOVÁ, Eva. *Živnostenský zákon v praxi 2010/2011*. 8. aktualizované vyd. Olomouc: ANAG, 2011. 344 s. ISBN 978-80-7263-615-0.

HORZINKOVÁ, Eva a Václav URBAN. *Živnostenský zákon a předpisy související s komentářem a příklady*. 12. aktualizované a doplněné vyd. Praha: Linde a. s., 2008. 319 s. ISBN 978-80-7201-720-1.

LOCHMANOVÁ, Ludmila. *Základy obchodního práva*. 2. přepracované a doplněné vyd. Ostrava: KEY Publishing s.r.o., 2011. 310 s. ISBN 978-80-7418-114-6.

MALÝ, Karel a jiné. *Dějiny Českého a Československého práva do roku 1945*. 3. přepracované vyd. Praha: Linde a.s., 2004. 673 s. ISBN 80-7201-433-1.

SRPOVÁ, Jitka a jiné. *Základy podnikání*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing a. s., 2010. 432 s. ISBN 978-80-247-3339-5.

STAŠA, Josef a Irena SRBOVÁ. *Zákon o živnostenském podnikání (živnostenský zákon) a předpisy související: komentář*. 4. doplněné a přepracované vyd. Praha: C. H. Beck, 2005. 561 s. ISBN 80-7179-925-4.

SÝKORA, Tomáš a jiné. *Minimum podnikatele*. 1. vyd. Olomouc: VUP, 2013. 147 s. ISBN 978-80-2443801-6.

SYNEK, Miloslav a jiné. *Manažerská ekonomika*. 5. aktualizované a doplněné vyd. Praha: Grada Publishing a. s., 2011. 480 s. ISBN 978-80-247-3494-1.

ŠTĚPÁNOVÁ, Silvie. *Zakládáme a provozujeme živnost: Podnikání podle živnostenského zákona*. 1. vyd. Brno: Computer Press/CP Books, 2007. 224 s. ISBN 978-80-251-1735-4.

ŠVARC, Zbyněk a jiné. *Základy obchodního práva*. 3. upravené vyd. Plzeň: Aleš Čeněk s.r.o., 2011. 426 s. ISBN: 978-80-7380-322-3.

VEBER, Jaromír a jiné. *Podnikání malé a střední firmy*. 3. aktualizované a doplněné vyd. Praha: Grada Publishing a. s., 2012. 332 s. ISBN 978-80-247-4520-6.

ZEMÁNEK, Josef a Jiří LACINA. *Příručka pro začínající podnikatele*. 1. vyd. Brno: Computer Media, 2011. 96 s. ISBN 978-80-7402-109-1.

ZICHOVÁ, Jaroslava. *Živnostenské podnikání*. 1. vyd. Ostrava: KEY Publishing s.r.o., 2009. 196 s. ISBN 978-80-7418-001-9.

Zahraničná literatúra

BROWNING, Robert. *Setting up and running a Limited Company*. Oxford: How to books, 2003. 192 s. ISBN 1-85703-866-5.

HARDY, Pip a SUMNER Tony. *Succeeding in business*. Holistic Therapy Books, 2003. 208 s. ISBN 1903348056.

Bakalárska práca

KOPECKÁ, Pavlína. *Aktuální vývoj živnostenského práva 1996 – 2008*. Pardubice, 2010. Bakalářská práce. Univerzita Pardubice, Fakulta ekonomicko – správní, Katedra veřejné ekonomiky a správy.

Právne predpisy

Ústavní zákon č. 2 ze dne 16. prosince 1993 Listina základních práv a svobod, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Dostupný tiež z: <http://www.psp.cz/docs/laws/listina.html>

Zákon č. 227 ze dne 20. prosince 1859 císařský patent. Dostupný tiež z: <http://www.epravo.cz/vyhledavani-aspi/?Id=50&Section=1&IdPara=1&ParaC=2>

Zákon č. 90 ze dne 25. ledna 2012 o obchodních korporacích, v platném znění. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Dostupný tiež z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-90>

Zákon č. 89 ze dne 3. února 2012 občanský zákoník, v platném znění. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Dostupný tiež z: <http://zakony-online.cz/?s189&q189=all>

Zákon č. 40 zo dňa 26. februára 1964 občiansky zákonník v platnom znení. In: *Zbierka zákonov Slovenskej republiky*. Dostupný tiež z: <http://www.zakonypreludi.sk/zz/1964-40#f4236813>

Zákon č. 634 ze dne 16. prosince 1992 o ochraně spotřebitele, v platném znění. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Dostupný tiež z: <http://zakony-online.cz/?s18&q18=all>

Zákon č. 255 ze dne 14. června 2012 o kontrole (kontrolní řád), v platném znění. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Dostupný tiež z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-255#cast1>

Zákon č. 200 ze dne 17. května 1990 o přestupcích, v platném znění. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Dostupný tiež z: <http://zakony-online.cz/?s46&q46=all>

Zákon č. 500 ze dne 24. června 2004 správní řád, v platném znění. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Dostupný tiež z: <http://zakony-online.cz/?s26&q26=all>

Zákon č. 353 ze dne 26. září 2003 o spotřebních daních, v platném znění. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Dostupný tiež z: <http://zakony-online.cz/?s175&q175=all>

Zákon č. 635 ze dne 26. listopadu 2004 o správních poplatcích, v platném znění. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Dostupný tiež z: <http://zakony-online.cz/?s177&q177=all>

Zákon č. 455 ze dne 2. října 1991 o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), v platném znění. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Dostupný tiež z: <http://zakony-online.cz/?s8&q8=all>

Zákon č. 455 zo dňa 2. októbra 1991 o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon), v platnom znení. In: *Zbierka zákonov Slovenskej republiky*. Dostupný tiež z: <http://www.zakonypreludi.sk/zz/1991-455>

Zákon č. 570 ze dne 17. prosince 1991 o živnostenských úřadech, v platném znění. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Dostupný tiež z: <http://zakony-online.cz/?s106&q106=all>

Internetové zdroje

GOLA, Petr. *Ekonomická svoboda v Česku se zvýšila* [online]. 2013 [cit. 5. 4. 2014]. Dostupné z: <http://firmy.finance.cz/zpravy/finance/377205-ekonomicka-svoboda-v-cesku-se-zvysila/>

Historický vývoj právní úpravy živnostenského podnikání [online]. 2010 [cit. 10. 3. 2014]. Dostupné z: <http://www.ceskepodnikani.cz/2010/09/15/historicky-vyvoj-pravni-upravy-zivnostenskeho-podnikani/>

Jak Nový občanský zákoník definuje podnikání [online]. 2014 [cit. 11. 3. 2014]. Dostupné z: <http://www.ipodnikatel.cz/O-podnikani-obecne/jak-novy-obcansky-zakonik-definuje-podnikani.html>

KANDLEROVÁ, Kateřina. *Prerušenie či zrušenie živnosti* [online]. 2014 [cit. 1. 4. 2014]. Dostupné z: <http://portal.pohoda.cz/pro-podnikatele/uz-podnikam/preruseni-ci-zruseni-zivnosti/>

KOPÁL, Ladislav. *Čo priniesla veľká novela živnostenského zákona do podnikateľského prostredia na Slovensku* [online]. 2010 [cit. 8. 4. 2014]. Dostupné z:

https://www.pp.sk/6432/Co-priniesla-velka-novela-zivnostenskeho-zakona-do-podnikatelskeho-prostredia-na-Slovensku_A-DAU28953.aspx

KROFT, Michal. *Novela zákona o živnostenském podnikání č. 169/2012 Sb.* [online]. 2012 [cit. 13. 3. 2014]. Dostupné z: <http://cfoworld.cz/legislativa/novela-zakona-o-zivnostenskem-podnikani-c-169-2012-sb-1996>

MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU. *Statistické údaje* [online]. 2013 [cit. 9. 3. 2014]. Dostupné z: <http://www.rzp.cz/statistiky.html>

MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU. *Platné znění živnostenského zákona včetně přechodných ustanovení.* [online]. 2013 [cit. 10. 3. 2014]. Dostupné z: <http://www.mpo.cz/dokument144140.html>

MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU. *Jednotný registrační formulář - elektronická verze* [online]. 2006 [cit. 20. 3. 2014]. Dostupné z: <http://www.mpo.cz/dokument22162.html>

MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Czech POINT* [online]. 2014 [cit. 25. 3. 2014]. Dostupné z: <http://www.czechpoint.cz/web/>

MINISTERSTVO VNÚTRA SLOVENSKEJ REPUBLIKY. *Zoznam odporúčaných označení voľných živností a ich bližšie vymedzenie* [online]. 2014 [cit. 8. 4. 2014]. Dostupné z: http://www.minv.sk/swift_data/source/verejna_sprava/zivnostenske_podnikanie_zuborova/2010%20%20VOLNE%20ZIVNOSTI.pdf

Mladiství budou moci od 1.1.2014 podnikat, stanovisko AMSP ČR [online]. 2013 [cit. 11. 4. 2014]. Dostupné z: <http://www.amspace.cz/mladistvi-budou-moci-od-1-1-2014-podnikat-stanovisko-amspace-cr>

Obecní živnostenské úřady městských úřadů [online]. 2014 [cit. 23. 3. 2014]. Dostupné z: <http://urady.statnisprava.cz/rstsp/ciselniky.nsf/i/d0056>

OPLUŠTIL, Petr. *K zániku živnostenského oprávnění* [online]. 2005 [cit. 31. 3. 2014]. Dostupné z: <http://www.konkurs-vyrovnani.cz/index.php?idac=134&idb=22>

QUEENSLAND GOVERNMENT. *Sole trader business structure* [online]. 2014 [cit. 3. 4. 2014]. Dostupné z: <http://www.business.qld.gov.au/business/starting/business-startup-options/business-legal-structures/sole-trader-structure>

ŠÍMA, Matouš. *Novela živnostenského zákona už platí. Jak podnikatelům pomáhá?* [online]. 2012 [cit. 13. 3. 2014]. Dostupné z: <http://www.podnikatel.cz/clanky/novela-zivnostenskeho-zakona-uz-plati-v-cem-podnikatelum-ulehcila/>

Srovnání založení společnosti s ručením omezeným a Limited [online]. 2014 [cit. 10. 4. 2014]. Dostupné z: <http://firma-ltd.cz/ltd-anglie/srovnani-zalozeni-spolecnosti-s-rucenim-omezenym-a-limited/>

Terminologie živnostenského práva [online]. 2011 [cit. 12. 3. 2014]. Dostupné z: <http://www.zdarns.cz/ozu/pojmyhesla.asp#11>

The Best Economies For Doing Business In 2014 [online]. 2013 [cit. 3. 4. 2014]. Dostupné z: <http://news.liveandinvestoverseas.com/Economy/the-best-economies-for-doing-business-in-2014.html>

THE HERITAGE FOUNDATION. *About the Index of Economic Freedom* [online]. 2014 [cit. 5. 4. 2014]. Dostupné z: <http://www.heritage.org/index/about>

TRÍŠKOVÁ, Libuše. *Nejdůležitější změny v oblasti živnostenského podnikání v roce 2014* [online]. 2013 [cit. 10. 3. 2014]. Dostupné z: http://www.benesov-city.cz/vismo/dokumenty2.asp?id_org=219&id=20263

Úprava živnostenského podnikání po roce 1989 [online]. 2010 [cit. 10. 3. 2014]. Dostupné z: <http://www.ceskepodnikani.cz/2010/10/23/uprava-zivnostenskeho-podnikani-po-roce-1989/>

Výhody britské firmy (Ltd) oproti české firmě (s.r.o.) [online]. [cit. 3. 4. 2014]. Dostupné z: <http://www.firmavanglii.cz/vyhody-ltd>

Založení živnosti [online]. 2010 [cit. 10. 4. 2014]. Dostupné z: <http://www.szco.sk/Chcem-zacat-podnikat/Zalozenie-zivnosti>

Z histórie cechov [online]. [cit. 10. 3. 2014]. Dostupné z:

<http://www.cassovia.sk/historiaclanky/cechy/>

Změna živnostenského oprávnění [online]. 2010 [cit. 27. 3. 2014]. Dostupné z:

<http://www.ceskepodnikani.cz/2010/10/23/zmena-zivnostenskeho-opravneni/>

Zmeny v živnostenskom zákone od 01.06.2010 [online]. 2010 [cit. 10. 4. 2014]. Dostupné z:

<http://www.podnikajte.sk/start-podnikania/c/193/category/zivnost/article/zmeny-zivnosti-2010.xhtml>

Zoznam skratiek

Č.	číslo
ČR	Česká republika
EHP	Európsky hospodársky priestor
EÚ	Európska únia
FO	fyzická osoba
GBP	Britská libra
Konces.	koncesovaná
Napr.	napríklad
Odst.	odstavec
PO	právnická osoba
Príp.	prípadne
Resp.	respektíve
SR	Slovenská republika
S. r. o.	spoločnosť s ručením obmedzeným
T. j.	to jest
Tzn.	to znamená
Tzv.	takzvané
VB	Veľká Británia
Zb.	zbierka
ŽivZ	Živnostenský zákon
ŽÚ	živnostenský úrad

Zoznam obrázkov a tabuliek

Obrázok č. 2.1 Hierarchia živnostenských úradov v ČR	18
Obrázok č. 3.1 Zjednotenie formulárov prostredníctvom JRF	32
Obrázok č. 3.2 Proces vzniku živnostenského oprávnenia	34
Obrázok č. 3.3 Prerušenie a ukončenie živnosti	42
Tabuľka 3.1 Správne poplatky na úseku živnostenského podnikania	48
Tabuľka 4.1 Komparácia britskej Ltd. a českej s.r.o.	55

Prehlásenie o využití výsledkov diplomovej práce

Prehlasujem že,

- som bola zoznámená s tým, že na moju diplomovú prácu sa plne vzťahuje zákon č. 121/2000 Zb. – autorský zákon, predovšetkým § 35 – užitie diela v rámci občianskych a náboženských obradov, v rámci školských predstavení a užitie diela školského a § 60 – školské dielo;
- beriem na vedomie, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (ďalej len VŠB – TUO) má právo nezárobkovo, k svojej vnútornej potrebe, diplomovú prácu užiť (§ 35 odst. 3);
- súhlasím s tým, že diplomová práca bude v elektronickej podobe archivovaná v Ústrednej knižnici VŠB – TUO a jeden výtlačok bude uložený u vedúceho diplomovej práce. Súhlasím s tým, že bibliografické údaje o diplomovej práci budú zverejnené v informačnom systéme VŠB – TUO;
- bolo zjednané, že s VŠB – TUO, v prípade záujmu z jej strany, uzavriem licenčnú zmluvu s oprávnením užiť dielo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bolo zjednané, že užiť svoje dielo, diplomovú prácu, alebo poskytnúť licenciu k jej využitiu môžem len so súhlasom VŠB – TUO, ktorá je oprávnená v takomto prípade odo mňa požadovať primeraný príspevok na úhradu poplatkov, ktoré boli VŠB – TUO na vytvorenie diela vynaložené (až do ich skutočnej výšky).

V Ostrave dňa 21.4.2014

Silvia Kacharová

Meno a priezvisko študenta